

POSTDA

O'zbekiston Respublikasi
IIV nashri

2010-yil

Du Se Ch Pa Ju Sh Ya Du Se Ch Pa Ju Sh Ya Du Se Ch Pa Ju Sh Ya Du Se Ch
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

Mart

Gazeta 1930-yil 12-maydan chiqqan boshlagan • E-mail:urmvd@inbox.uz • №11(3852)

Тадбир

ЁРУФ ЮЗ-ЛА ҚАЙТАР ЎҒЛОНЛАР

Ҳар бир йилгит ушун Ватан сарҳадлари дахлсизлигини таъминлаш энг шарафли вазифа, муқаддас бурч ҳисобланади. Давлатимиз раҳбарининг 2010 йил 19 январдаги «Ўзбекистон Республикаси Қуролли Қучларига фуқароларни навбатдаги чакирув ҳамда муддатли ҳарбий хизматнинг белгиланган муддатларини ўтаб бўлган ҳарбий хизматчиларни хизматдан бўшатиш тўғрисида»ги Қарорига асосан йилгитлик бурчини ўтаган аскарлар уйларига кузатишмоқда.

Тадбирдан қайтар эканмиз, Соҳибқирон Амир Темур бобоимизнинг «Лашқари бақувват эл қудратли бўлур», деган пурмаъно сўзлари бугунги кунда ҳам ўз аҳамиятини йўқотмаганига, Ватан ҳимоячилари сафлари мард, жасур ва баҳодир йилгитлар ҳисобига мустаҳкамланаётганига яна бир бор ғувоҳ бўлдик ҳамда ўз оиласи, ота-онаси бағрига ёруф юз билан қайтаётган йилгитларнинг келгуси ишларига омад тиладик.

Фурқат ҲОЛИҚУЛОВ,
«Поста» мухбири.

Суратда: тадбирдан лавҳа

Шавкат ҚАҲҲОРОВ
олган сурат.

Куни кеча ана шундай тантанали тадбир республика ИИБ Тошкент олий ҳарбий-техника билим юртининг ҳарбий қисмида ҳам бўлиб ўтди. Маросимда билим юрти бошлигининг биринчи ўринбосари, подполковник Ё. Сайдуллаев тантанали вазиятда хизматда алоҳида ўрнатилган ва тест синовларидан муваффақиятли ўтган аскарларга олий ўқув юртига кириш учун имтиёзли тавсияномаларни топширди. Бундай шарафга қашқадарлик Фулом Эшматов, навоийлик Ойбек Қаршиев, бухоролик Анвар Гадов, сирдарелик Обиджон Бўриев сингари 118 нафар аскарлар сазовор бўлишди. Энг қувонарли-

си, улар орасида келгусида ички ишлар соҳасида ишлаш истаги бўлганлар ҳам талайгина. Аскарлар тантанали марш садолари остида қадрон майдондан саф тортиб ўтдилар. – Бир йиллик хизмат давомида чиникдим, – дейди жазоҳлик оддий аскар Қувондиқ Аҳмедов. – Жисмонан ва маънан етук инсонгина ҳарбий хизматчи деган шарафли номга сазовор бўлишига ишонч ҳосил қилдим. Барқамол авлод йилида олий ўқув юртига кириш учун берилган имтиёзли тавсиянома-ни қўлга киритганимдан беҳад бахтиёрман. Келгусида ИИБ Тошкент олий ҳарбий-техника билим юртига ўқишга кириш ниятидаман.

Барқамол авлод – юрт келажаги

ҲУҚУҚИЙ ЮКСАЛИШ САРИ

Ёш авлоднинг ҳуқуқ ва манфаатларини муҳофаза қилишига оид илмий қонунчиликни янада такомиллаштириш, уларнинг ҳуқуқий онги, билимини юксалтириш мақсадида Мирзо Улугбек номидаги Ўзбекистон миллий университетиде «Барқамол авлод – ҳуқуқий юксалиш йўлида» мавзусида анжуман бўлиб ўтди. Республика Ички ишлар вазирлиги, Тошкент шаҳар ИИББ, «Истиқболли авлод» ёшлар ахборот-маърифат маркази ходимлари ҳамкорлигида ташкил этилган ушбу

тадбирда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили, (Омбудсман), Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази, Фуқаролик жамиятини ўрганиш институти, «Маҳалла» жамғармаси, «Соғлом авлод учун» халқаро хайрия жамғармаси, «Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати, Тошкент шаҳар ҳокимлиги, Адлия бошқармаси ва бошқа тегишли идоралар вакиллари иштирок эттишти. Анжумани Тошкент шаҳар ИИББ Инсон

ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва юридик таъминлаш бўлими бошлиғи, полковник Азиз Эрназаров кириш сўзи билан очиб, ушбу тадбирнинг мақсад ва вазифалари хусусида тўхтади.

Шундан сўнг «Барқамол авлод йили» Давлат дастури доирасида ички ишлар идораларида амалга оширилаётган ишлар тўғрисида республика ИИБ Инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва юридик таъминлаш бошқармаси бошлиғи, подполковник Илҳом Турғунов батафсил сўз юритди. Иштирокчилар барқамол авлоднинг ҳар томонлама ривожланиши ҳуқуқий асосларини янада мустаҳкамлаш, шунингдек, уларнинг ҳуқуқий, маънавий билимларини юксалтириш ҳақида фикр-мулоҳазалар билдиришти. Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг инсон ҳуқуқлари бўйича Тошкент шаҳар минтақавий вакили (Омбудсман) Абдували Абдурахмоновнинг Инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилишда Омбудсманнинг ўрни ҳақидаги маърузаси, барқамол авлод юксалишида ҳуқуқий билимларнинг роли хусусида Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази бош консултант Юлдуз Умарбекованинг чиқишлари ва бошқа нотикларнинг қизиқарли ҳамда ҳаётий мулоҳазалари талабаларда катта таассурот қолдирди.

Келажакимиз бўлган ёшлар ҳуқуқий савдонлигини оширишга қаратилган бундай сайёҳаракатлар давом эттириш зарур. Негаки, ҳар жиҳатдан етук, барқамол авлодгина юртни янада обод, унинг дахлсизлигини ҳимоя қила олади.

Умида БОЛЛИЕВА,
«Поста» мухбири.

Ҳуқуқ-тартибот посбонлигида

ЭЗГУЛИК ЙЎЛИДА БИРЛАШАЙЛИК

Ҳозир мураккаб ва таҳликали замонда, халқаро терроризм, диний экстремизм, нарко-бизнес каби бало-қазолар инсоният ҳаётига таҳдид солиб турган бир шароитда мен ўз уйимиз, ўз муқаддас юртимизни ўзимиз асрайлик, деган даъват ҳар бир юртдошимизни доимо ҳушёрлик ва огоҳликка чорлаб туришини истар эдим.

Ислом КАРИМОВ.

Жинойятчиликнинг олдини олиш ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар зиммасига юклатилган асосий вазифалардандир. Бу вазифани самарали амалга ошириш эса кенг жамоатчиликнинг фаол иштирокини талаб қилади. Эл ҳамжиҳат, фаоллар таянч бўлса, муаммолар маҳаллада ҳал этилади. Маҳалла оила ҳаётини, турмушини жамият билан боғлайдиган, оиланинг ҳар бир аъзоси онига, қалбига миллий урф-одат, қадрият ва анъана-

лардан озуқа берадиган гўшадир. Маълумки, ҳар бир маҳаллада профилактика инспектори бор. Таъбир жоиз бўлса, оқсоқол маҳалланинг «кўзи» бўлса, профилактика инспектори унинг «қоши» бўлиши керак. «Қарс икки қўлдан чиқади» деганларидек, улар иккаласи маҳалланинг қувончу ташвишларига шерик бўлиб, баҳам-жиҳат фаолият олиб борсалар, иш кўнгилдагидек бўлади. Зеро, ушбу хизмат ички ишлар идораларини

аҳоли, кенг жамоатчилик билан яқиндан боғлаб турарчи муҳим бўғиндир. Бундан ташқари, маҳалла ҳудудда жойлашган мактабларда тез-тез ўқитувчилар ва ўқувчиларнинг ички ишлар идоралари ходимлари билан учрашувлари ташкил этилса, турли ҳуқуқбузарликларнинг олди олинади.

Муҳтарам вазиримиз доимо профилактика чора-тадбирларни такомиллаштириш, иш самараларини оширишда профилак-

тика инспекторлари маҳалла фаоллари, ота-оналар, маъмурий ҳудудда жойлашган корхона ва ташкилотларнинг мутасадди раҳбарлари билан ҳамкорликни мустаҳкамламоғи, ҳар бир ички ишлар идораси ходими эса авваламбор халқ хизматига эканлигини унутмаслиги, унинг яхши-ёмон кунидан доимий хабардор бўлиб туриши зарурлигини алоҳида таъкидлайдилар.

(Давоми 3-бетда).

Кўрик-танлов

БАРЧИНОЙЛАР БЕЛЛАШУВИ

Қорақалпоғистон Республикаси ИИБ тизимида хизмат қилаётган хотин-қизлар ўртасида 8 март байрамига бағишлаб ўтказилган «Соҳа маликаси» кўрик-танловнинг финал босқичи бўлиб ўтди. Бу турғача етиб келган саккиз нафар ходима жанговар қуроллар – «Макаров» тўппончаси ва «Калашников» автоматини қисмларга ажратиб ва йилги, биринчи тиббий ёрдан кўрсатиш, жисмоний тайёргарлик, тикувчилик ва пазандалик қобилияти, касбга бўлган муҳаббат, бадий санъатдаги истеъдоди ҳамда миллий қадриятларимизга бўлган муносабатини акс эттирувчи қатор шартлар бўйича беллашди.

Нукус шаҳридаги Ёш томошабинлар театрида бўлиб ўтган кўрик-танловнинг ҳакамлар ҳайъати қарорига кўра, Қорақалпоғистон Республикаси ИИБ ҲОББ катта инспектори, лейтенант Хурзода Реймулова учинчи, жазони ижро этиш муассасаси котибияти катта иш юритувчиси, сержант Айшолпан Жугиноснова иккинчи, жазони ижро этиш муассасаси тиббий хизмат фельдшери, катта сержант Гулназ Мамбетуллаева биринчи ўринни эгаллашти.

Шунингдек, жанговар тайёргарлик номинацияси бўйича Қорақалпоғистон Республикаси ИИБ ҲЧК ва ФРБ катта инспектори, капитан Гулнур Абилқасимова, миллий кийимлар кўриниши номинацияси бўйича Нукус шаҳар ИИБ ВЕХООГ инспектори, сержант Рита Сарманова ва пазандалик номинацияси бўйича жазони ижро этиш муассасаси катта тезкор вакили, капитан Фумшагул Айтмуратовалар голиб бўлишди. Голибларга раҳбарият томонидан таъсис этилган эсдалик совғалари топширилди.

– Бундай тадбирларни ўтказишдан мақсад, – дейди Қорақалпоғистон Республикаси Ички ишлар вазирининг ўринбосари, полковник Қуралбой Елмуратов, – соҳада хизмат қилаётган хотин-қизларнинг жисмоний, жанговар тайёргарлиги ва касб маҳоратини ошириш, сиёсий билимларини бойитиш, миллий қадриятларимизга бўлган муносабатини шакллантириш ва бадий санъатдаги иккинчи истеъдод қирраларини очиб ҳамда барқамол авлодни тарбиялашда муҳим мезон бўлган оила барқарорлигини таъминлаш, тикувчилик ва пазандалик каби қобилиятларини янада ривожлантиришдир.

Дурдидой ЖУМАНИЕЗОВ.

Суратда: танлов совриндорлари.

Муаллиф олган сурат.

Қорақалпоғистон Республикаси

Қонун ва ижро

Инсон ҳаёти, соғлиғи энг катта бойлиқдир. Шунинг учун мустақиллик йилларида юртимизда соғлиқни сақлаш тизимини такомиллаштиришга катта эътибор берилди. Аҳолининг малакали тиббий хизматдан фойдаланишга оид конституциявий ҳуқуқларини таъминлаш, соғлиқни сақлаш тизимини ислоҳ қилиш борасида кенг қўламли ишлар амалга оширилмоқда.

ИНСОН СОҒЛИҒИ – ЭНГ КАТТА БОЙЛИК

Бугунги кунда 176 та махсус норматив-ҳуқуқий ҳужжат, жумладан, 12 та қонун, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 33 та фармон ва қарорлари, Вазирлар Маҳкамасининг 77 та қарори, вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг Адлия вазирлигиде давлат рўйхатидан ўтказилган 54 та ҳужжати ушбу соҳанинг фаолият кўрсатишига, такомиллашувига хизмат қилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Амалдаги қонун ҳужжатлари мониторинги институтида ушбу норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг асосийларидан бири бўлган «Фуқаролар соғлиғини сақлаш тўғрисида»ги Қонун мониторинги натижаларига бағишланган давра суҳбати бўлиб ўтди. Унда мазкур Қонун ижроси ва тегишли вазирлик, идораларда ҳамда жойларда қўлланилиши ҳолати юзасидан ўтказилган мониторинг натижалари атрафлича муҳофаза қилинди. Ушбу қонунни амалиётда қўллаш механизмларидаги мавжуд камчиликлар ва бўшлиқларни бар-тароф этиш, шу асосда қонунчиликни такомиллаштириш бўйича аниқ таклиф ва тавсиялар ишлаб чиқилди.

Музокаралар чоғида сўзга чиққанлар қонун амалиётга тўла татбиқ қилиниши учун тиббиёт ходимларининг ўз соҳаларига оид ҳуқуқий билимлари ва маданиятларини ошириш муҳимлигини таъкидлашди. Музокара иштирокчилари аҳолининг асқар қисми тиббий хизматдан фойдаланиш бўйича ўз ҳақ-ҳуқуқларини яхши билмасликларини афсус билан қайд этишди.

Мониторинг жараёнида, шунингдек, фуқаролар соғлиғини сақлаш соҳасини такомиллаштириш мақсадида тегишли қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш, янги қонун лойиҳаларини ишлаб чиқиш, ташкилий-ҳуқуқий чора-тадбирларни амалга ошириш, бу борадаги илмий-назарий ва амалий муаммоларни ўрганиш юзасидан тавсиялар ишлаб чиқилган эди. Давра суҳбати қатнашчилари ушбу илмий-амалий тавсияларни маъқуллашди.

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси депутатлари ва Сенати аъзолари, республика Конституциявий суди, Олий суди, Олий ҳўжалик суди, Бош прокуратураси, Адлия, Соғлиқни сақлаш, Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирликлари ва бошқа тегишли идораларнинг, олий ўқув юртлирининг вакиллари иштирок эттишти.

Бобомурод ТОШЕВ.

Миннатдорлик СОҒА ФИДОЙИЛАРИГА РАҲМАТ!

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги, генерал-лейтенант Б. Матлубов номида Бухоро вилоятидаги «Ромстар» Ўзбекистон-Америка-Россия қўшма корхонаси раҳбаридан миннатдорлик «эти келди.

Унда жумладан шундай дейилади: «Шу йил 12 февраль куни корхонамизда содир бўлган ёнғин қисқа муддатда ўчирилди, моддий бойликлар, бино ва иншоотлар кам талафотларсиз сақлаб қолинди. Қўрсатган фидойилиги учун вилоят ИИБ ЁХБ бошлиғи, подполковник А. Тоиров бошчилигидаги оловқалб ва фидойи ёнғин ўчирувчиларга корхонамиз жамоаси номидан самимий миннатдорлик билдираимиз.

Элу юртни ёнғин балосидан асровчи бу азамат йилгитларга ҳар куни уйларида соғ чиқиб, омон қайтиш насиб этсин. Ҳўрмат билан, корхона раҳбари А. Катаев».

Гўзаллик ва спорт

СОҒЛОМ АЁЛ — НАМИЯТ

Аёл, она шажаранинг бардавонлигини таъминлайди. Она соғлом бўлса, ундан соғлом фарзандлар туғилади. Аёлларнинг соғлом бўлишида спортнинг аҳамияти бекиёс. Шу сабабдан Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар Кўмитаси, Миллий Олимпия Кўмитаси, Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси Тошкент шаҳар филиали ҳамкорлигида ҳар йили «Соғлом аёл — соғлом жамият» шиори остида турли вазириликлар, муассаса ва ташкилотларда фаолият кўрсатаётган аёллар ўртасида спорт мусобақаси ўтказиб келинаёпти.

Бу йилги мусобақалар Ўзбекистон миллий университетида спорт мажмуасида бўлиб ўтди. Тантанали тадбирни Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар Кўмитаси раиси ўринбосари Гулнора Маруфова очиб деб эълон қилар экан, бир текисда саф

тортиб турган жамоаларга омад тилаб, жумладан шундай деди: «Бу мусобақа йилдан-йилга қизиқарли тус олмақда. Утган йилги мусобақалар спортнинг туртга тури бўйича ўтказилган эди. Жорий йилда қатнашчи аёллар сонининг кўпайгани сабаб спортнинг

яна икки тури қўшилди. Бу маҳоратларингизни намойиш этишингиз учун янада кўпроқ имкониятлар пайдо бўлди дегани».

Шундан сўнг саҳнага чиққан Собир Раҳимов туманидаги 182-мактабгача таълим муассасаси тарбияланувчилари, 10-болалар ва ўсмирлар спорт мактаби ўқувчилари, Мирзо Улуғбек тумани Югнакий болалар спорт мажмуаси иштирокчиларининг кўргазмали чиқишлари мусобақа қатнашчиларига манзур бўлди. «Тантана» гуруҳи болаларининг рақслари, санъаткорларнинг куй-қўшиқлари эса тадбирга янада кўтаринки руҳ бағишлади.

Тадбирнинг тантанали қисми тугагач, мусобақаларга старт берилди. Жамоалар волейбол, стол тенниси, бадминтон, енгил атлетика, шахмат, шашка, гимнастрада бўйича куч синашишди.

— Мен бу мусобақаларда бир неча йилдан бери қатнашиб келаяман, — дейди республика ИИБ Тиббиёт бошқармаси бош психиатри, майор Шахло Абдуллаева. — Мусобақаларнинг йилдан-йилга нуфузи ортиб бораёпти. Жамоамизда маҳоратли спортчилар, спорт усталари борлиги бизга куч бағишлади. Бу йил ҳам, албатта, яхши натижаларни кўлга киритишга ҳаракат қиламиз.

Орадан бир неча соат ўтиб беллашувлар ниҳоясига етди. Ҳақамлар ҳайъати натижаларни эълон қила бошлади. Умумжамоа ҳисобидан 1-ўрин республика Мудофаа вазирилик, 2-ўрин Халқ таълими вазирилик, 3-ўрин эса Мудофаага кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилоти вакилларига насиб этди. Гимнастрада чиқишлари бўйича Ички ишлар вазирилик жамоаси биринчи ўринга муносиб топилди. Барча иштирокчилар ташкилотчиларнинг дипломлари ва қимматбаҳо совғалари билан тақдирландилар.

Гули Нигор АБАЗОВА, «Поста» мухбири.

Суратда: мусобақадан лавҳа.

Абу КЕНЖАЕВ олган сурат.

Семинар

Халқаро фуқаро авиацияси ташкилоти, Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти ҳамда паспортни жорий этишга жалб этилган тегишли вазирилик ва идоралар вакилларининг республикамизда биометрик паспортларни жорий этилиши билан боғлиқ масалаларга бағишланган семинари бўлиб ўтди. Семинарда республика ИИБ ХЧК ва ФРБ бошлиғи, полковник Б. Шорихиев, бўлим бошлиғи, подполковник Н. Тураходжаев ҳамда ИИБ Эксперт-криминалистика маркази ва Ахборот маркази мутахассислари қатнашди.

ЎЗАРО ФИКР АЛМАШИЛДИ

Тадбир иштирокчилари электрон ҳисоблаш машиналари ҳисоблайдиган ҳужжатлар тайёрлашнинг замонавий технологияларидан фойдаланиш, рақамли фотосуратларни қўллаш, паспорт саҳифаларига визуал тасвир ҳамда маълумотларни жойлаштириш, шахснинг параметрлари, яъни қўл-бармоқ изларининг жойлаштирилиш тартиби билан батафсил таништирилди. Бундан ташқари, МДХ давлатларининг тажрибаси, биометрик паспортларни расмийлаштириш тартибининг меъёрий базиси ҳусусида сўз юритилди. Шундан сўнг ўзаро фикр алмашилди.

Умида БОЗОРОВА.

Эъзоз

ЭҲТИРОМ КЎРСАТИЛДИ

Республика ИИБ ППХ ва ЖТСББ Хорижий давлатлар дипломатик ваколтонхоналарини кўриклашни таъминлаш бўйича алоҳида милиция батальонида катта сержантлар Азизжон Курбонов ва Дилшод Алимбоевнинг нафақага кузатиш маросими бўлиб ўтди. Тадбирда сўзга чиққан батальон командири, подполковник Абдурахим Халилов фахрийликка кузатилаётганларнинг хизмат фаолиятига алоҳида тўхталди ҳамда уларнинг ҳаёт йўли ёш ходимлар учун ўрнак бўлиб қолишини таъкидлади.

Маросимда А. Курбонов ва Д. Алимбоевларга миллий урф-одатларга мувофиқ тўн, дўппи кийгизилиб, эсдалик совғалари топширилди.

Фурқат ХОЛИҚУЛОВ.

Суратда: тадбирдан лавҳа.

Адҳам ҚЎЗИБОВЕВ олган сурат.

«Финал — 2010»

НАЗАРИЙ БИЛИМЛАРДАН АМАЛИЁТГА

Ўзбекистон Республикаси ИИБ Академияси ички ишлар идоралари тизимларига малакали мутахассис-кадрлар етиштириб беришчи нуфузли илм даргоҳларидан биридир. Битирувчиларнинг ўз танлаган соҳалари бўйича ҳақиқий билимдонлар бўлиши учун ўқув даргоҳида барча шарт-шароитлар яратилган. Ўқув йиллари мобайнида олган билимлари, ўзлаштирган кўникмалари, амалиётда уларни қўллаш билиш маҳоратини давлат имтиҳонларидан олдин яна бир бор синаб, имтиҳон қилиш мақсадида мана бир неча йилдирки, Академияда «Финал» тадбирини ўтказиш аънағана айланган.

Тадбир ҳар бир йўналиш бўйича махсус тайёрланган режага асосан ўтказилади. Белгиланган ўқув комплекс машқларини сифатли ва амалиётга боғланган ҳолда ўтказиш, самарадорлигини таъминлаш мақ-

садида маслаҳатчи сифатида ички ишлар идораларининг тажрибали амалиётчи ходимлари жалб қилинди. Шунингдек, албатта, топшириқларни олган курсантлар ихтиёрига зарур илмий адабиётлар ва қўллан-

малар, ҳужжатлар намуналари, турли йиғмажилдлар макетлари, техник ва бошқа воситалар ҳавола этилган.

Топшириқларда «Жиноятларнинг олдини олиш фаолияти» мутахассислиги бўйича битирувчиларнинг қийин, фавқулодда вазиятларда фикрлаш қобилиятларини ривожлантириш, тезкор ва тўғри қарор қабул қилиш сифатларини шакллантириш, айниқса, вояга етмаган шахслар билан мулоқотга киришса билиш, мамий турмуш соҳасидаги турли низола оқибатларининг олдини олиш, ўз вақтида, адолатли ҳал қилиш, муқаддам судланган шахсларга ижтимоий-ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш масалаларини ижобий ҳал этиш, фуқаролар-

нинг ариза-шикоятларини кўриб чиқиш каби масалалар борасидаги билимлари синалса, «Эксперт-криминалистик фаолият» йўналишидаги битирувчилар экспертиза хулосаларини мустақил равишда тўлиқ ва сифатли тайёрлаш, тергов ҳаракатлари ва оператив-қидирув тадбирларида техник-криминалистик воситаларни қўллаш бўйича маълум амалий кўникмаларини, эксперт-криминалистик тадқиқотларни ўтказишда қонунчилик ҳамда норматив актларга амал қилиш маҳорати синаб кўрилади. «Тергов фаолияти» мутахассислиги бўйича ўтказилаётган машғулотларда жиноят ишини қўзғатиш, ушлаб туриш, воқеа содир бўлган жойни кўздан кечириш, сўроқ қилиш каби иш жараёнлари бўйича билимлар синалди. Тадбир давомида эса ҳар бир битирувчи томонидан ўрта ҳисобда юзга яқин процессуал ҳужжатлар тузилади. Ҳар бир топшириқ имитациялар орқали амалга оширилади. Масалан, оммавий тадбирлар ўтказиш чоғида тинчлик ва осойишталик, жамоат тартибини сақлаш кабилар воқеликка яқин тарзда бажарилиши таъминланди.

— Битирувчилар топширилган вазифаларнинг ижроси бўйича кун давомида ҳисобот бериши талаб этилади. Бажарилган ишлар ҳайъат аъзолари томонидан баҳоланади. Тадбир сўнггида эса битирувчиларнинг умумий баҳосига қараб хулоса чиқарилади, юқори натижаларга эришган бўлгуси ходимлар Академия раҳбарияти томонидан қимматбаҳо совғалар, китоблар, илмий адабиёт-

лар, иш ҳужжатлари йиғмаси, Фахрий ёрликлар, пул мукофотлари ҳамда ташаккурномалар билан рағбатлантирилади, — дейди ИИБ Академияси кафедраси бошлиғи, полковник Д. Муҳамадалиев. — Етарли рейтинг баҳоларини тўплай олмаган битирувчиларга эса мураббийлар бириктирилиб, қўшимча дарслар, машғулотлар ўтилади. Мазкур жараён ҳар бир тингловчининг битирув имтиҳонлари олдида билими ва маҳоратини синаб кўриш имкониятини яратади.

— Ўтказилаётган тадбир эгаланган билимларимизни яна бир намоён этиб, ҳадемай бошланган амалиёт жараёнига ижобий таъсир кўрсатади, — дейди 4-курс тингловчиси О. Ҳайдаров. — Ҳар бир топшириқларни бевосита тажрибали ходимлар назорати остида мустақил равишда бошлар эканмики, албатта, ҳаяжон босади. Аммо уларнинг далла ва қўмаклари, маслаҳатлари туфайли ишга киришиб кетганингизни пайқамай қоларкансиз. Айтиш мумкинки, мустақил хизматга киришишимизда бу тадбирнинг ўтказилиши айни муддаодир.

«Финал — 2010» тадбири қатнашчиларидан З. Мавлонов, А. Акбаров, Д. Мирзаева каби тингловчилар ўз танлаган мутахассисликлари бўйича юқори рейтинг баҳоларини тўплай, билим даргоҳи раҳбариятининг Фахрий ёрликлари, қимматбаҳо совғалари билан тақдирландилар.

Мухаббат МИНАВВАРОВА, Суратда: тадбирдан лавҳа.

Шавкат КАҲҲОРОВ олган сурат.

Хабарлар

НАФОСАТ АЙЁМИ

Халқаро хотин-қизлар куни мамлакатимизда, жумладан, ички ишлар идораларида ҳам кенг нишонланди. Қуйида жойларда ўтказилган байрам тадбирлари ҳақидаги хабарлар билан таништирамиз.

Республика ИИБ Ёнгин хавфсизлиги олий техник мактабида бўлиб ўтган тантанали олий таълим муассасасида фаолият юритаётган хотин-қизлар, нафақадаги аёллар тақдирланди. Байрам тадбирини мактаб бошлиғи, юридик фанлар доктори, профессор, генерал-майор М. Собиоров кириш сўзи билан очиб, аёлларни нафосат аёми билан қўтлади. Шундан сўнг дилбар опа-сингилларимизга гулдасталар ва совғалар улашилди. Хушроғ эстрада хонандалари ҳамда «Ўзбегим ёшлари» гуруҳининг куй ва қўшиқлари дилларни хушнуд этди. Қизиқчи Валижон Шамсиевнинг ичакузди ҳангомалари барчага хуш кайфият улашди.

Ўқтам ХОЛИҚОВ, капитан.

ҚАШШИ. Қашқадарё вилояти ИИБда 8 март кунига бағишланган тадбирни бошқарма бошлиғи, генерал-майор А. Қўлдошев очиб, хотин-қизларни гўзаллик ва меҳру муҳаббат аёми билан муборакбод этди. Эл осойишталигини таъминлашда эркаклар билан елкама-елка туриб хизмат қилаётган бир гуруҳ хотин-қизларга байрам совғаларини топширди. Байрам тадбири дастурхон атрофида давом этди. Вилоят санъаткорлари томонидан ижро этилган куй-қўшиқлар тадбирга ўзгача байз бағишлади.

Содиқ РАҲИМОВ, Қашқадарё вилояти.

ГУЛИСТОН. Сирдарё вилояти ИИБда бўлиб ўтган тантанали йиғилишда вилоят ИИБ бошлиғи, полковник П. Сафаров республика Ички ишлар вазири, генерал-лейтенант Б. Матлубовнинг хотин-қизлар куни муносабати билан йўллаган табригини ўқиб эшиттирди. Истеъфодаги полковник Ю. Тошбоев тантанали йиғилишда иштирок этаётган аёлларни ҳамда ички ишлар ходимларининг

оналари, рафиқалари, опа-сингиллари ҳамда қизларини қўтулғу байрам билан фахрийлар номидан муборакбод этди. Байрам муносабати билан Гулистон шаҳридаги Меҳрибонлик уйда тарбияланаётган 30 нафар қизларга кийим-кечаклар совға қилинди. Шунингдек, тарбияланувчилардан турт нафарига Ўзбекистон Республикаси фуқаролик паспортлари топширилди.

Назиржон ЙЎЛДОШЕВ, Сирдарё вилояти.

ФАРҒОНА. Байрамга бағишланган йиғилишда вилоят ИИБ бошлиғи, генерал-майор Т. Худайбергенов республика Ички ишлар вазирининг табригини ўқиб эшиттирди ва аёлларни аёим билан самимий қўтлади. Шунингдек, хизматда ўрнак кўрсатаётган бир гуруҳ хотин-қизларга республика ИИБ ва вилоят ИИБнинг Фахрий ёрликлари топширилди. Байрам дастурхони ёзилиб, танқили санъаткорлар ижросида концерт дастури намойиш этилди.

Бўрибой ОМОНЗОДА, Фарғона вилояти.

ТЕРМИЗ. Халқаро хотин-қизлар куни муносабати билан вилоят ИИБда бўлиб ўтган йиғилишда вилоят ИИБ бошлиғи ўринбосари, полковник Х. Бегматов кириш сўзи билан очди. Тадбирда вилоят ИИБ хотин-қизлар кенгаши раиси, подполковник Ф. Мўминова, ички ишлар идоралари фахрийси, истеъфодаги подполковник Х. Низомова сўзга чиқиб, мамлакатимизда, жумладан, ички ишлар идораларида хотин-қизларнинг хизмат қилиши учун яратилган шарт-шароитлар ҳақида фахр билан гапирдилар. Бир гуруҳ ходимларига Фахрий ёрликлар ва эсдалик совғалари топширилди.

Очилди ОЙНАЗАРОВ, Сурхондарё вилояти.

Экология ва биз

ДАВРА СУҲБАТИ

Тошкент темирйўл муҳандислари институтини «Экосан» халқаро жамоат фонди томонидан ташкиллаштирилган «Табиат ва ёшлар» мавзусида бўлиб ўтган давра суҳбатида сўзга чиққанлар ёшларни табиатни асраб-авайлашга, атроф-муҳитга нисбатан эъзозли, меҳри бўлишга ҳамда экологик билимларини ошириб боришга чақирди. Шунингдек, экологияга оид махсус адабиётлар «Экосан» халқаро жамоат фондининг хайрия ёрдами сифатида талабаларга топширилди.

Ўз мухбиримиз.

ГИЁҲВАНДЛИККА ЙЎЛ ЙЎҚ!

Ўзбекистон Республикаси ИИБ ШТБХга бевосита бўйсинувчи Фарғона Сержантлар таркибини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш маркази томонидан «Ёшлар орасида наркотик воситаларининг тарқалишига қарши курашиш ойолиги» доирасида Фарғона шаҳридаги коллеж ва лицейларда учрашувлар ўтказилди.

Белгиланган режага асосан марказ цикл бошлиғи, подполковник И. Мирзааҳмедов Фарғона ижтимоий-иқтисодий коллежи, ўқув бўлими катта ўқитувчиси, подполковник Б. Ёқубжонов Фарғона солиқ коллежи, ўқув бўлими ўқитувчиси, майор Б. Эрматов Фарғона қурилиш-саноат коллежига ташриф буюришди.

Нотиклар ўз маърузаларида гиёҳвандликнинг ёшлар онги ва соғлиғига салбий таъсири тўғрисида гапириб, ушбу иллатнинг олди-

ни олишда ота-оналар, ўқитувчи-мураббийларга услубий тавсиялар беришди. Шу билан бирга, гиёҳвандлик моддаларининг ноқонуний айланishi, олди-соттиси ва аянчли оқибатлари акс эттирилган видеоларлар намойиш этилди.

Ўқувчилар ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб олдилар.

А. ЭМИНОВ, подполковник.

НУРОБОДДА ХАЙРЛИ ТАДБИР

Учтепа туманидаги Нуրобод маҳалласида жойлашган 24-милиция таянч пунктида Тошкент шаҳар ҳокимлиги, Ички ишлар бош бошқармаси, Прокуратура ва солиқ инспекцияси билан ҳамкорликда «Маҳалла» тадбири ўтказилди. Унда шаҳар ҳокимлиги, мутасадди ташкилотлар, ҳуқуқ-тартибот идоралари, жамоатчилик вакиллари иштирок этишди.

Тадбирда сўзга чиққанлар аҳоли яшаш жойларида жамоат тартибини сақлаш, хавфсизликни таъминлаш, тезкор-криминалоген ва ижтимоий-сиёсий вазиятга салбий таъсир кўрсатаёт-

ган омилларни аниқлаш ҳамда уларни бартараф этиш, паспорт-виза қондаларига риоя қилинишига доир масалалар юзасидан ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришди. Шу кунги 16

ёшга тўлган бир гуруҳ ёшларга фуқаролик паспортлари тантанали равишда топширилди. Барқамол авлод йилида жойларда ўтказилаётган бундай тадбирлар ёшлар ёдида бир умр сақланиб қолади ҳамда уларнинг Ватанга бўлган садоқатларини янада мустаҳкамлайди.

Тўлаган АБДУЛЛАЕВ, майор.

Тошкент шаҳри.

Юксад мукофот соҳиблари

ИТИЛГАНГА ТОЛЕ ЁР

Уйга хурсанд ҳолда кириб келган Тоҳиислом Мирзамов укаси Салимжонга қўлидаги Фахрий ёрлиқни кўрсатиб мактабни кўйди:

— Укажон, қара, бугун мени тақдирлашди. Салимжон зарҳал ҳарфлар билан битилган ёзувларни ўқир экан, акасининг юрт посбони сифатидаги хизмати тақдирланганидан фахрланиб кетди ва беихтиёр ичиди: «Катта бўлсам мен ҳам албатта, ички ишлар ходими бўламан!» дея ният қилди.

Орадан йиллар ўтди. Салимжон Мирзамов Қибрай туманидаги ўрта мактабни тугатиб, ҳарбий хизматни ўтаб қайтди. Кейин акасининг изидан боришга аҳд қилиб, Тошкент вилояти ИИБ ҳузуридаги Қўриқлаш бошқармасига ишга кириш учун ариза берди. Синовлардан муваффақиятли ўтиб хизматга қабул қилинди. Хизматни алоҳида милиция батальонида бошлади.

— Бир воқеа ҳеч асимдан чиқмайди, — дейди капитан С. Мирзамов. — Ҳамкасбар билан Қибрай туманидаги сув иншоотида яширинча ов қилаётган шахсларни қўлга олганмиз. Уша пайтларда айрим овчилар қонун қоидаларни ошқорлаётгандай қўйишганди. Улар ўзларининг ҳақ эканликларини исботлашга ҳар қанча уринишгани билан қонунбузар эканликлари кундай равшан эди. Бундай пайтда қандай ҳаракат қилиш лозимлиги, ички ишлар ходими учун зарур бўлган касбий кўникмаларни ўзлаштиришда менга биринчи устозим, ҳозирда нафақада бўлган сержант Ҳамидулла Ибрагимов кўп нарсаларни ўргатган.

Устозларнинг бой хизмат тажрибаларига таяниб, уларнинг ўғитларига асосан хизмат қилган капитан Салимжон Мирзамов жамоада обрў-этибор топди. Намунали ходимлар каторида тилга олинган бўлди. Бугунги кунда Юқоричирчиқ тумани ИИБ вақтинча сақлаш хибсонаси бошлигининг тезкор ишлар бўйича ўринбосари лавозимида меҳнат қилиб келмоқда.

— Ушбу масканда фаолият олиб

бораётганимга ҳам ўн йилдан ошди, — дейди капитан С. Мирзамов. — Бу давр мобайнида турли инсонлар, турфа тақдирларни кўрдим. Кимдир жиноятга билиб-билмай аралашган бўлса, бошқаси қайта-қайта жиноят содир этиб, жазоланган бўлса ҳам ҳаётда ўзига тўғри йўлни тانламайди. Умрининг ҳар лаҳзаси ганимат эканлигини унутган бундай инсонларнинг қисматини кўриб ачинасан киши. Айниқса, пул учун бўлса инсонларни сотиб юборётган замондошларимизнинг кўпайиб бораётгани таажубга солади. Яқинда отабола биргаликда 24 нафар фуқарони алдаб, бошқа давлатга олиб бориб сотиб юборганлиги юзасидан жиноят иши кўзга тилиди. Ҳукуматимизнинг инсонпарвар сиёсати туфайли ота жазодан қутулиб қолди. Бироқ фарзанд узок муддатли қамоқ жазосига ҳукм этилди. Энг ёмони, баъзан ҳали ўн гулдан бир гули ҳам очилмаган ёшларнинг жиноят кўчасига кириб қолаётганлиги ташвишлидир.

Капитан Салимжон Мирзамов ўз фарзандларининг бўш вақтларини мазмунли ўтказишлариغا, спорт билан мунтазам равишда шуғулланиб боришлариغا алоҳида аҳамият беради. Ҳозир катта ўғлим Санжар у-шу бўйича спорт усталигига номзод. Кичинимиз Сарвар ҳам беш ёшдан буён таъқабдан билан шуғулланади, ҳозир 8-синфда ўқияпти.

Мақоламиз қаҳрамонини ҳамкасблари тажрибали тезкор ходим сифатида билишади. Чунки, у ҳар бир

воқеа-ҳодиса юзасидан кўп йиллик хизмат тажрибасига таянган ҳолда пухта режа асосида иш олиб боради. Бу эса, шубҳасиз юз берган жиноий ҳолатларни фож этишда кўп келади.

... Бир аёл Юқоричирчиқ тумани ИИБга келиб, турмушдан ажрашган собиқ эрининг бир ҳафтадан буён бедарак кетганини баён қилади. Унинг айтишича, аёлдан кунда-кунора хабар олиб турган собиқ эр қўшни давлатдан автомашина олиб келиш мақсадида ёнида тахминан 8000 АҚШ доллар миқдоридagi пул билан уйдан чиқиб кетган экан. Ушбу ҳолат юзасидан қидирув эълон қилинди, қидирувдаги шахснинг чет элга бормагани маълум бўлди. Аёл билан қайта суҳбатлашган капитан С. Мирзамов унга баъзи саволларни берди, фарзандлари билан ҳам гаплашиб кўриши лозимлигини айтди. Бироқ аёл негадир тезкор ходимнинг фарзандлари билан суҳбатлашишга йўл бермади. Сўнги пайтларда аёлнинг укаси кўринмай қолгани ҳам тезкор ходимларга шубҳали туюлди. Маълум бўлишича, опасининг эри бедарак йўқолган кунларда ука ҳам шошилиқ Россияга йўл олган экан.

Кўп ўтмай саъй-ҳаракатлар сабаб, калаванинг учи топилиди. Шубҳалар тасдиқланиб, аёл ўз укаси билан биргаликда қотиллик жиноятига қўл ургани, пулни эгаллаш мақсадида собиқ эрини ўлдириб, кимсасиз далага кўмиб юборганлиги ошкор бўлди.

Капитан Салимжон Мирзамовнинг жиноятчиликка қарши кураш, турли кўринишдаги ҳуқуқбузарлик ҳолатларининг олдини олиш борасидаги намунали хизматлари юксад баҳолини, Ички ишлар идоралари ходимлари кўни арасида Юқорбошимизнинг Фармонида кўра, «Содик хизматлари учун» медали билан тақдирланди.

Юксад мукофот соҳиби Салимжон Мирзамовнинг капитан Бобир Ҳақбердиев, катта лейтенант Хуришд Мирзакаримов, сержант Ботир Солихжонов каби ўнлаб шогирдлари бугунги кунда вилоят ички ишлар идораларининг турли тизимларида бурчга садоқат билан хизмат қилишмоқда.

Хуришд РЎЗИЕВ,
лейтенант.

Тошкент вилояти.

Ҳуқуқ-тартибот посбонлигида

ЭЗГУЛИК ЙЎЛИДА БИРЛАШАЙЛИК

(Давоми. Бошланғич 1-бетда).

Шу боис айна кунларда Навоий вилояти ички ишлар бошқармаси масъул раҳбар ходимлари, шаҳар-туман ички ишлар идоралари вакиллари, ҳудудий профилактика инспекторлари иштирокида маҳалла ва овуларда истиқомат қилаётган аҳоли билан ёшлар тарбиясида ўзини ўзи бошқариш органлари, ўқитувчи-мураббийлар ва ота-оналар масъулиятини ошириш ҳамда жиноятчиликнинг олдини олиш, унга қарши курашишда улар билан ҳамкорлики янада мустаҳкамлашга қаратилган учрашувлар ўтказилиб келинмоқда.

Учрашувлар аввалида ҳудудий профилактика инспекторларининг ҳисоботлари тингланиб, фуқаролик жамиятини шакллантириш йўлидан бораётган Ўзбекистонда жиноятчиликка қарши кураш фаолиятини жамоатчилик, жумладан, маҳалла фаоллари, жамоат ташкилотларининг кўмаги, ҳамкорлигисиз тасаввур қилиш қийинлиги иштирокчиларга тушунтирилиб, аҳолининг ҳуқуқий онгини юксалтиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Фирибгарлик, гиёҳвандлик, диний экстремизм ва терроризм, одам савдоси, ўғрилик, талончилик, босқинчилик каби жиноятлар ва турли кўринишдаги ҳуқуқбузарликларга қарши курашиш, ёшларимизнинг спиртли ичимликка рўжۇ қўйишларининг олдини олишда авваламбор фарзандлар тарбиясига жиддий ёндашиш лозим. Бу борада эса оила, маҳалла ва таълим муассасаларининг ўзаро узвий ҳамкорлиги мўҳим аҳамият касб этади. Дарҳақиқат, ёшлар ўртасида соғлом турмуш тарзи тамойилларини қарор топтириш, уларни гиёҳвандлик, ахлоқсизлик, четдан кириб келадиган ҳар хил зарарли таъсирлар-

дан, «оммавий маданият» ниқоби остидаги таҳдид ва хатарлардан асраш масалалари бир зум ҳам эътиборимиздан четда қолмаслиги даркор. Бу борадаги ишларни янада жонлантириш мақсадида жорий йил мўҳтарам Юртбошимиз томонидан «Баркамол авлод йили» деб эълон қилинди. Бу барчамиздан фарзандлар тарбиясида янада масъулиятроқ бўлишни талаб этади. Фарзанд тарбияси эса маърифатпарвар адибимиз Абдулла Авлоний таъкидлаб ўтганидек, «...Э ҳаёт, ё мамот...» масаласидир. Вилоят ИИБ Матбуот бюроси томо-

навийликнинг энг юксад намуналарини турмушимизга олиб кириши билан бирга, турли хуружларни, таҳдидларни ҳам бошлаб келди. Шундай экан, ҳозирги мураккаб ва таҳликали замонда миллий ўзлигимиз, азалий қадриятларимизга ёт ва бегона бўлган зарарли ғоялар, ёшларимизнинг онги ва қалбини эгаллашга қаратилган гаразли интилоқлар ҳар биримиздан жиддий масъулият, ҳушёрликни талаб қилади.

Баъзида эса шу каби қинғирликлардан хабардор кишиларнинг ўз

ва қадр-қимматини камситувчи муносабатда бўлиш, тамагирилик, ноқонуний ушлаб туриш каби ҳолатлар содир этилганда, вилоят ички ишлар бошқармасида ўрнатилган «Ишонч телефон»-ларига қўнғироқ қилиш зарурлиги тушунтирилмоқда. Албатта, бу саъй-ҳаракатлар аҳоли орасига кириб бориш, фуқароларимизнинг ички ишлар идоралари ходимларига нисбатан бўлган ишонч ва ҳурматини янада мустаҳкамлашда мўҳим омил бўлиб хизмат қилади.

Бир сўз билан айтганда, «Баркамол авлод йили» Давлат дастурининг тегишли бандлари ижросини амалда бажариш, ёшларни Ватанга садоқат, эл-юртга, маҳалла-қўйга ҳурмат, миллий анъаналарга содиқлик руҳида тарбиялашда маҳалла, ота-она, таълим муассасаларининг жонбозлик кўрсатишлари лозимлиги уқтирилади. Жиноятчиликка қарши кураш ва унинг олдини олишда аҳолининг ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар билан ҳамкорлигини мустаҳкамлаш каби кўзланган эзгу мақсадларга эришилмоқда.

Аслида ҳам жиноятчиликка қарши курашиш, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш нафақат ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар, балки ҳар бир фуқаронинг ҳам вазифаси саналади. Агар барчамиз бир ёқадан бош чиқариб, иллатларга қарши кураш-сақ эртаммиз эгалари, келажакимиз давомчилари бўлиш ёшларимизнинг маънан етуқ, жисмонан соғлом, баркамол авлод сифатида воға етишишлари учун етарлича замин ҳозирлаган бўламы.

Абдуқошим ЗИЁДИНОВ,
лейтенант.

Навоий вилояти.

Суратларда: Кармана тумани Оқ маҳалласида ўтказилган учрашувдан лавҳалар.

2010 йил — Баркамол авлод йили

ЁШЛАР ДАВРАСИДА

Жиззах тумани ИИБ ҲООб воёга етмаган ёшлар ўртасида ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш гуруҳи катта инспектори, капитан Алимардон Алишаев тумандаги мактаб, касб-хунар коллежларига таъриф буюриб, ўқувчилар билан турли мавзуларда суҳбатлашиб туради. Баркамол авлод йилида айниқса, уни болажонлар даврасида тез-тез учратиш мумкин.

Суратда: капитан Алимардон Алишаев спорт тўғараги аъзолари билан. Баҳоидир БЕГИМҚУЛОВ олган сурат.

Олов — тилсиз ёв

ҚОНУН ТАРҒИБОТИГА БАҒИШЛАНАДИ

Фаргона вилоятида ёнғин хавфсизлиги хизмати ходимлари, шаҳар ва туманлар ҳокимларининг ўринбосарлари, халқ таълими бўлимлари мудирлари, «Маҳалла» жамғармаси раислари, корхона ва ташкилотларнинг ёнғин хавфсизлиги бўйича масъул ходимлари иштирокида семинар бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон Республикасининг «Ёнғин хавфсизлиги тўғрисида»-ги Қонуни талабларини бажаришда Давлат ёнғин хавфсизлиги хизмати, маҳаллий ҳокимликлар, корхона, ташкилот ва муассасалар раҳбарлари, ўзини ўзи бошқариш органлари ҳамда фуқаролар олдида турган вазиғалар атрофида муҳокама қилинди.

Ўзбекистон Республикаси ИИБ ЕХББ бўлим бошлиғи, майор Гофуржон Мўлатов семинарда сўзга чиқиб, мазкур қонуннинг муҳияти ҳақида гапирар экан, унинг ҳар бир бандига батафсил тўхталиб ўтди. Шундан сўнг кўргуз-мали видео ва фотолавҳалар намойиш этилиб, иштирокчиларга зарур йўриқнома берилди. Вилоят ИИБ ЕХББ бошлиғи, полковник Низомжон Каримов жойларда қонун талабларининг ижросини таъминлаш бўйича услубий йўл-йўриқлар кўрсатди.

Бўрибой ОМОНЗОДА,
подполковник.

БЎЛАЖАК ПОСБОНЛАР ИШТИРОКИДА

Ёш авлоднинг камол топтириш борасида Андижон шаҳар халқ таълими бўлими ва вилоят ИИБ ходимларининг ҳамкорликда воёга етмаганлар орасида ҳуқуқбузарлик, жиноятчиликнинг олдини олиш мақсадида ёшларни иқтидорли, қобилиятдан келиб чиққан ҳолда ҳар бир ўқувчини касбга йўналтиришга оид режалар ишлаб чиқилган.

— Мактабимизда 953 нафар ўқувчилар таҳсил олишмоқда, — дейди шаҳардаги 32-умумтаълим мактаб директори Дилдоракхон Икромов. — Фан йўналишларида ташқари турли машғулотлар, тўғарақлар фаолиятини ташкил этишдики, уларга деярли барча ўқувчи жалб этилган. Мактабимизда битирувчи синф ўқувчиларини касбга йўналтириш бўйича алоҳида режа ишлаб чиқилган. Унга биринчи ҳафтадан ҳар жума кунда бирор касб тўғрисида маълумот бериб, шу соҳа фидойилари билан учрашув ташкил этамиз. Бу эса битирувчи синф ўқувчиларининг ўзлари танлаган соҳа тўғрисида батафсил тушунишга эга бўлишига имкон яратаяпти. Биз мактабда бўлган кунимиз Маҳфи-

ратхон Юсупова раҳбарлигидаги 6-синф ўқувчилари ички ишлар ходимлари фаолиятдан ҳикоя қилувчи сахна кўринишини намойиш этишди. Синфнинг Меҳринисо Акбарова, Робияхон Мамасидикова каби ўқувчилари ушбу касбнинг масъулияти ва машаққатлари билан бир қаторда, шарафли жихатлари ҳақида сўзлаб бердилар. Хожиякбар Акбаров, Салоҳиддин Эргашев, Иброҳимжон Ашуров, Гўлбаҳорхон Абдуллоҳоновалар эса осойишталик посбонлари фаолиятдан ҳикоя қилувчи сахна кўринишларини муҳирона ижро этдилар. Шунингдек, тадбир давомида касбга оид альбомлар, деворий газеталар намойиш этилди. Уларда вилоятимизда жиноятчиликнинг олдини олиш ва унга қарши

кураш борасида ички ишлар ходимлари томонидан олиб бориладиган ишлар ас эттирилган. Тадбир сўнггида вилоят ИИБ ШТБХ бошлигининг ўринбосари, подполковник Раҳимжон Иминов билан учрашув бўлиб ўтди. Ўқувчилар томонидан берилган саволлардан шуни аниқлашди, улар орасида ҳам шу соҳага қизиқувчилар жуда кўп экан.

— Ички ишлар ходимларининг касби қанчалар машаққатли бўлмасин, шунчалик шарафли, — дейди подполковник Р. Иминов. — Ёшларимиз шу касбга меҳр қўйибдими, демек, бу уларнинг қалбиди она-Ватанга, халқига бўлган муҳаббати, садоқати чексизлигидан нишондир. Келажак бугундан бошланади. Демак, бугунги ёш авлод эртанги кунимиз пойдеворлари ҳисобланади. Шундай экан, уларнинг етуқ, баркамол бўлиб воёга етишларида бу каби тадбирларнинг аҳамияти жуда катта.

Саминжон ХУСАНЗОДА.

Андижон вилояти.

ЭРОН ПЕЧИ — ЁНҒИН ҲУСОФИ

ларда Эрон печининг мўркони нотўғри ўрнатилгани, умуман ўрнатилмагани, газни меъёрда узатиб берувчи мослама олиб ташланиб, газ қувурига тўғридан-тўғри улангани, баъзи жойларда эса печлар назоратсиз қолдирилгани ёки бетўхтов ишлатилганлиги аниқланмоқда.

Шу ўринда биргина мисол келтириш мумкин. Жорий йилнинг 13 февраль кунини Тошкент шаҳар Шайхонтоҳур тумани, Ю. Ҳамдамов кўчасида яшовчи А. Т.нинг уйида Эрон печини нотўғри ўрнатилгани натижасида

фожиа рўй берди. Ушбу хонадонда таъмирлаш ишларини олиб бораётган етти нафар фуқаро печдан чиққан газ исидан захарланиши оқибатида ҳаётдан бевақт кўз юмди.

Ушбу аянчли воқеа барчага сабоқ бўлиши лозим. Кўнгилсизликларнинг олдини олиш мақсадида аҳоли турар жойларидаги Эрон печлари текшириб чиқилганда 323 таси носоз эканлиги аниқланди. 171 тасидаги мавжуд камчиликлар жойида бартараф этилди. Ҳар бир хонадон эгасидан иситиш печлари, айниқса, Эрон печларини ўзбошимчилик билан ўрнатмаслик ҳақида тилхат олинди.

Эрон печдан ташқари айрим фуқароларимиз газ билан ишлайдиган бошқа мосламаларга ҳам лоқайд муносабатда эканлиги, шунингдек, ёнғин хавфсизлиги хизмати ходимларининг кўрсатмаларига етарли эътибор беришмаётгани кишини ташвишга солади. Шунингдек, турли лозимки, номаълум газ ва электр иситиш печларини харид қилганда уларни ўрнатиш ҳамда таъмирлаш ишларини фақат мутахассис бажариши мақсадга мувофиқдир.

Анвар ХУДОЙКУЛОВ,
майор.

ИИБ Матбуот маркази хабар қилади

ЙЎЛТЎСАРЛАР ЙЎЛИ ТЎСИЛДИ

Уч номаълум шахс Наманган вилоятининг Поп туманида Ш. Халиловни куч ишлаш йўли билан кўрқитиб, «Нokia» русумли уяли телефони ҳамда 30 минг сўм пулини олиб кетди. Кўрилган чоралар натижасида ушбу жиноятни муқаддам судланган ў. Дониёр хамтоволлари Д. Владимир ва Ю. Шаҳбоз билан биргаликда содир этгани аниқланди. Йўлтўсарлар қўлга олинди.

ОТ МИНГАННИКИ... МИ?

Сирдарё вилояти Сайхунобод туманида «Абдулхай» фермер хўжалиғи раҳбари Ж. Умировга тегишли от уй олдиди қаладан ўғирлаб кетилди. Ички ишлар ходимлари томонидан олиб борилган тадбирлар натижасида бировнинг молига кўз олайтирган шахс ушланди. У Фаргона вилояти Фурқат туманида яшовчи Э. Соҳибжон бўлиб чиқди.

«ҚОРА АЖАЛ» ИСКАНЖАСИДА

Инсон кўра-била туриб ўзини чоғга ташлаши беъазниликдан бошқа нарса эмас. Афсуски, ҳаётда ана шундайлар йўқ эмас. Самарқанд шаҳрида ИИБ ЖК ва ТҚББ, вилоят ИИБ ҳамда МХХ ходимлари ҳамкорлигида ўтказилган тезкор тадбир натижасида Иштихон туманида яшовчи Х. Мансур 1 килограмм 55 грамм ошӣш ва 21,5 грамм геронини 4030 АҚШ долларига сотаётганда қўлга олинди.

Мўмай даронад илнжиди ўзгалар умрига завол бўлишга чоғланган бу шахс энди қонун олдида жабон беради.

МИЛТИҚ МУАММО БЎЛДИ

Юртимизда ов милтиғига эғалик қилишда бирор-бир тақиб йўқ. Бироқ уни сақлаш ва фойдаланишнинг ўзига яраша қонун-қоида бор. Жиззах туманида яшовчи Ж. Пардабой ана шу қоидага риоя этмади. Тезкор тадбир натижасида унинг уйдан ИИБ рўйхатида бўлмаган «ИЖ» русумли 16 калибрли ов милтиғи топилди.

Мазкур ҳолат юзасидан терговолди ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Норали ОЧИЛОВ,
ИИБ Матбуот маркази бош инспектори, лейтенант.

Маърифат дарси

Баҳор – халқ эътиқодига дахлдор хилма-хил удум ҳамда анъаналари уйғунлашган, табиатнинг уйғониш ва айрим шарқ давлатларида йилбоши фасли. Шундай анъаналарнинг энг улуғи ва қадимийси – шодлик ва орзулар байрами Наврўзdir.

Тарихий манбаларга кўра, Наврўз Турон ва Эрон халқларининг зардуштийлик эътиқоди асосида шаклланган шодиёна бўлиб, байрам қилиш аҳомийлар давридан бошланган дейилади. Қадимги пахлавий китоблардаги маълумотларга асосланиб, Абулқосим Фирдавсий ўзининг «Шоҳнома»сида, Умар Ҳайём «Наврўзнама» асарида Наврўз байрамининг пайдо бўлишини афсонавий шох Жамшид номи билан боғлайди.

Бугунги кунда Ўзбекистон, Тожикистон, Қирғизистон, Қозоғистон, Туркменистон ва Озарбойжон Республикалари, шунингдек, Эрон, Афғонистон, Туркия, Покистон, Россиянинг Волгабўйи ва Хитойнинг Шинжон Мухтор вилоятида яшовчи туркийзабон ва форсийзабон халқлари ўртасида байрам сифатида кенг нишонланади. Шу нуқтаи назардан қаралса, жаҳонда бу қадар кўча ва навқирон байрам деярли учрамайди.

Наврўз байрами ёшини аниқ белгилаш маъноси бўлса-да, тарихчи олим Абу Бакр ибн Жаъфар Наршахийнинг(899-959й.) «Бухоро тарихи» асарида келтирилган далил бу байрамнинг қадимийлигига бирмунча ойдинлик киритади. Наршахийнинг маълумотида кўра, Наврўз кунни Сиёвуш хотирасини эъзозлаб маросим ўтказишган. Бунга уч минг йилдан ортиқроқ вақт ўтгани маълум қилинганга қарамай, бу байрамнинг қадимийлигига бирмунча ойдинлик киритади. Наршахийнинг маълумотида кўра, Наврўз кунни Сиёвуш хотирасини эъзозлаб маросим ўтказишган. Бунга уч минг йилдан ортиқроқ вақт ўтгани маълум қилинганга қарамай, бу байрамнинг қадимийлигига бирмунча ойдинлик киритади.

Аслини олганда Наврўз деҳқончилик маданияти шаклланиши таъсирида қарор топган. Бу борада Абу Райҳон Берунийнинг ёзишича: «Наврўз бутун йил унга хизмат қиладиган бир вақтда, яъни баҳор ёмғирининг биринчи томчиси тушишидан гуллар очилгунча, дарахтлар гуллашидан мевалар етилгунча давом этадиган вақтда келади. Шунинг учун Наврўз оламнинг бошланishi ва яратилишига далил қилинган».

Умар Ҳайём «Наврўзнама» асарида «Наврўзнинг жорий қилиниши сабабини айтсак, у шундан иборатки, Офтобнинг икки айлиниши мавжуд, улардан бири куйидагича: Офтоб ҳар уч юз олти беш куну кеча-кундузнинг тўртдан бирида Ҳамал буржининг биринчи да-

қиқасига чиқиб кетган пайтининг ўзида яна қайтиб келади ва ҳар йили бу давр камая боради.

Жамшид бу кунни тушунгандан кейин Наврўз деб атади ва байрам қилишни одатга айлантirdи. Подшоҳлар ва бошқа одамлар ҳам уни қабул қилдилар. Айтишларича, биринчи Ажам подшоҳи Қаймарс подшоҳ бўлгандан кейин йилнинг кунлари ва

«Анингким, ол энгинда менг яратти, Бўйи бирла сочини тенг яратти» байтини шундай шарҳлайди:

Шоир кеча ва кундузни бир чиройли қиз ё келинчак каби тасаввур қилиб, унинг қизил юзида менг – катта хол яратди, лекин бўйи билан сочини тенг яратди, дейди. Бундаги қизил юз («ол энг») ва «бўй» рамзан – кундузни, «менг» ва «соч» кечани билдирди. Демак, Худо кундуз билан кечани тенг қилиб яратди, дейилмоқчи.

Навоийнинг яна бир ғазалларидаги мана бу байтида ҳам тун-кун тенглиги бўй билан сочининг баробарлигига қиёс қилинади:

Васл аро кўрдум, тенг эмиш бўйиу сочи, Тун – кун тенг экан, зоҳир ўлур бўлди чу Наврўз.

Навоий айнан Наврўзни кеча билан кундузнинг баб-баробар келадиган пайтини кўзда тутган» – деб изоҳлайди.

Наврўз катта тайёргарлик билан кутиб олинган. Ҳовли-жойлар тозаланган, чиқиндилар чиқариб ташланган. Маҳалла-қўй ҳашар йўли билан кўча ва хиёбонларни супиришган, ариқ-зовурларни тозалашган, заруриятга кўра турли хил мева ва узум қўчатлари экишган.

Баъзи манбаларда дастлабки етти кун – Наврўзнинг биринчи босқичи бўлиб, байрамнинг авж палласи ҳисобланган. Табаррук шу кунлар моҳияти сеҳрли етти рақамида инъикос топган. Ўтмишда Наврўз дастурхонига етти хил таомнинг қўйилиши, етти хил қўқатдан қўқ сомса тайёрланиши, етти

хил дондан «наврўз гўжа» пиширилиши, қолаверса, шу етти кун давомида камончилар мусобақаси ўтказилиб, еттинчи кунни нишонга олтин танга қўйилиши каби анъаналарга амал қилинган. Бу анъаналарнинг айримлари ҳозир ҳам мавжуд.

Наврўз «қозон тўлди» маросимидан бошланиб, сумалак, «келин кўрди», ҳалим сайли, отчопар, улоқ, кураш сингари халқ уйинлари, сайиллар, баҳор ҳақидаги қўшиқлар қуйланган. Булардан ташқари, лола сайли, бойчечак, бир-бирларнинг ҳол-аҳолидан хабар олиш, ҳашар ва шох мойлаш каби ўнлаб анъаналар билан апрель ойида ҳам давом этган. Наврўзнинг биринчи кунни қишлоқ жойларда болалар тўп-тўп бўлиб хонадонлар эшиги олдида Наврўзга бағишланган қўшиқ-

сус қотирма (кулчасимон юпқа бўлиб, ёғсиз қизитилган қозонда қотирма қилиб олинган хамир таом) тайёрланган, барақа уруғлари тайёрлаб қўйилган. Одатда, барақа уруғи янчилмаган бугдой, арпа ва жўхори бошоқлари дастасидан иборат бўлиб, қўш маросими пайтдагина уларни кафтда эзиб, бугдой, арпа, жўхори бошоқларидан ажратиб олинган. Ҳар бир хонадон маросимга имкониятидан келиб чиқиб ўз дастурхони билан иштирок этганлар.

Қишлоқнинг энг кекса, серфарзанд ва табаррук отахони, оқсоқол барча йиғилганларни қутлаб, бу йилги экиш ишлари ва ҳосилини баракали бўлишини тилаб, қўша солинадиган ҳўкизлар ёнига борган. Кафтларига мой олиб, ҳўкизларнинг шохларини мойлашган. Сўнгра ўз даврига хос бўлган қўшиқларни айтиб ҳўкизлар устидан барақа уруғини сочишган ва омонга қўшиб чўқлаб уч ёки етти қадам жойгача юргизгач, ёшлар омончи қўлга олганлар. Бу удумни баъзи жойларда «ҳўкиз совутар» дейишган. Кексалар йилнинг омадли ва фаровон бўлишига дуо фотиҳа қилишиб қўш қўшиш маросими дастурхони атрофига ўтиришган. Бунда ҳар ким ўз тажрибаси, режасини, айниқса, қайси экинни қай вақтда экиш, қандай парвариш қилиш тўғрисидаги тавсия ва маслаҳатлари билан ёшларга сабоқ берганлар.

Асрлар давомида шаклланган анъанага кўра, Наврўз маросими ўтганлар хотирасини нишонлаш билан аяқланган. Марҳумларнинг қабрларидан, қариндош-уруғлари қабристонларга бориб, қабрларни суваб ва атрофларини тозалаганлар, турли қўчатлар ўтказганлар.

Наврўз – халқимизнинг минг йилликлар билан бўйлашадиган миллий маънавий қадрияти. Уни эъзозлаш – халқни эъзозлашдай қўтлуг иш. Наврўзни ҳар йили нишонлаш эвазига ҳаётга янгина назар солинади, ўтган йил сарҳисоб қилиниб, янги режалар тузилади. Энг муҳими, меҳру оқибат, инсонийлик мезонлари намойиш этилади. Ўткинчи ҳўю ҳаваслардан воз кечилиб, эътиқодлар теранлашган. Аждодларимизнинг ҳаётий тажрибаларида синалиб, турмушимизга сингиб кетган миллий қадриятларнинг тақомиллашуви асосида қалбларимиз ёшаради, фикрлар янгиланади.

Шу сабабли Наврўз – янги кунгина эмас, балки яшариш ва янгиланиш дегани ҳамдир.

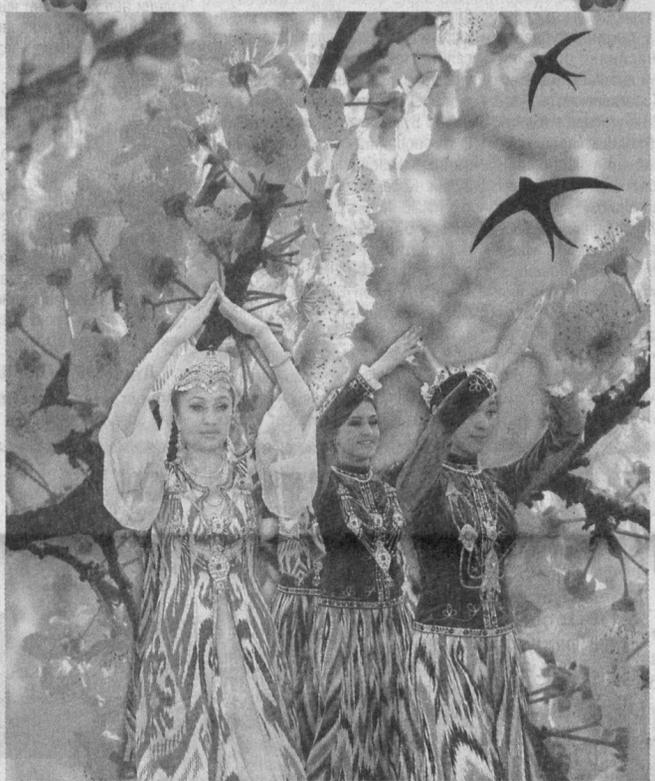
Акрам АКМАЛОВ, республика Миллий ғоя ва мафкура илмий амалий маркази масъул ходими, доцент.

ойларига ном беришга ҳамда одамлар билсин деб йилнома жорий қилишга қарор қилган. У тонгда Офтоб Ҳамал буржининг аввалги дақиқасига кирган кунни аниқлаб, ажам мубадлар (руҳоний ва олимлар)ини йиғди ва йил ҳисобини шу пайтдан бошлашни буюрди. Мубадлар йиғилдилар ва йил ҳисобини шу пайтдан бошлашни жорий қилдилар... Сўнгра, у уч юз олтимиш беш куну кеча-кундузнинг чорагидан иборат улуғ даврни «улуғ йил» деб атади ва уни тўрт бўлакка бўлди. Катта йилнинг тўрт бўлаги ўтганда катта Наврўз бўлади ва дунёнинг ҳолати янгиланади. Подшоҳларнинг бир одати бор: йил бошида улар яхшиликка фатво бериш ва саналарни белгилаш ҳамда маишат учун маълум маросимлар ўтказишлари зарур. Кимки Наврўз кунни байрам қилиб қувонса, кейинги Наврўзгача хуррам бўлади ва фароғатда яшайди. Подшоҳлар учун бу одатни олимлар белгилаб беришган».

Булардан аён бўладики, Наврўз фақат баҳорий кеча ва кундузнинг тенглашган куну – 21 мартни англатмайди, қолаверса, у бир кундагина нишонланадиган байрам бўлмай, балки 40 кунгача давом этадиган умумхалқ шодиёнаси, баҳор ва меҳнат байрами саналган.

Адабиётшунос Султонмурод Олим «Байрамларимиз» китобида Наврўз тўғрисида Алишер Навоийнинг «Мухокамат ул-луғатайн» асаридаги:

НАВРЎЗ – УМУМХАЛҚ БАЙРАМИ

лар айтишган. Хонадон эгалари уларни совға ва егуликлар билан сийлаганлар. Болалар егуликларнинг бир қисмини қишлоқдаги ёлғиз кексалар ва ногиронларга улашишган.

Келтирилган маълумотлардан кўриниб турибдики, Наврўз байрами ислом дини қабул қилинмасдан анча илгари мавжуд бўлган. Шу боисдан шарқона байрам сифатида тавсифлаш анъанага айланган.

Наврўз жорий этилгандан кейин ўтган даври мобайнида бир қанча таъйик ва таъқиқларга учраган. Умар Ҳайём «Наврўзнама» асарида Наврўзни байрам сифатида ўтказиш муддатларини айрим подшоҳлар даврида Акраб ёки Саратон буржларига қўчирганликлар ҳақидаги маълумотларни келтирган.

Наврўз байрами одамларни табиат билан уйғун бўлиб яшашларига ундагани сабабли ҳам баҳорда тантана билан нишонланиши албатта, киши кайфиятини кўтариб юборади, шу жиҳатдан даврлар оша яшовчанлигини тасдиқлайди.

Наврўз деҳқон учун экин-тикиннинг бошланиш палласи. Деҳқон буни қўш қўшиш маросими билан бошлаган. Анъанага кўра, қўш қўшиш маросимини бутун қишлоқ аҳли, асосан «чош бўлсин» деган ниётда чоршанба кунни нишонлаганлар. Далага қўш олиб чиқилган олдин қишлоқнинг ҳамма хонадонларида ис чиқарилган, ҳатто қўшга қўшиладиган ҳўкизлар учун мах-

«Постада» ва «На посту» газеталари ташкил топган кун олдида

УСТОЗИМ ЎГИТЛАРИ

Мухаррир ўринбосари – ўша пайтда капитан унвонига бўлган Файратжон ака Болтабоев мени илқ қутиб олиб, суҳбатлашди. У кишидаги самимийлик, илқлик ва хайрихоҳлик узил-кесил бир қарорга келишимга туртки бўлди. Шунга қарамай бошида ҳар сафар мақолаларим ёқармикан, муаллифларнинг қайта ишланган материалларини ҳозир отиб юборса-я, деган хавотирда тақдим қилардим. Аммо Файратжон ака индамас, на яхши, на ёмон гап айтardi. Ҳатто ёкмаганини сездирмасликка уринardi. Қачон хонасига кирманг ҳамиша қўлида рўчка, қозондан бош кўтармай ишлаётган буларди.

1991 йилнинг январда ҳаммамиз орқиб кутган газетамизнинг биринчи сони ҳам чоп этилди. Ундаги мақоламини кўргандан сўнг завқини, тотиш нақадар лаззатли эканлиги, тахририятга келиб адашмаганимни ҳис этдим ўшанда. Шундан кейин ишлар жадаллашиб кетди. Ҳам сертавиш, ҳам қизиқарли газета ҳаёти бошланди. Файратжон ака ҳар бир

мақолани эпакчага келтириш учун биздан ҳам кўпроқ, тиним билмай ишларди. Очиғи, ўша кезлари тайёрлаган айрим мақолаларимни газета саҳифасида чиққач таққослаб кўриб, уялиб кетардим. Чунки улар гоҳида бутунлай ўзгача қиёфа касб этарди. Мен маромига етказмаган мулоҳазаларим Файратжон ака бир-икки оғиз сўз қўшиб моҳирона ифодалар эдики, ўзим устимда кўп ишлашим кераклигини аниқлардим. У кишидан жуда миннатдорманки, бирор марта мақолангизни ўқишли қилган менман, деган таъна эшитмадим. Тез-тез тақдорлайдиган гаплари ҳамон қулоқларим остида жаранглайди: «Кўпроқ машқ қилинлар. Қайта-қайта ёзишдан эринманлар». Ҳар гал мақола тайёрлар эканман муҳаррир ўринбосари маъқул кўрса ўқувчиларга ҳам манзур бўлишига қаттиқ ишонардим.

Ҳ. Болтабоевнинг раҳбар сифатида оғир-босиқлиги, ҳар бир ходимга ўзгача ёндашиб, қобилияти қирраларини оча билиши, ишончини муостақамлаб, рағбатлантира

Собиқ Иттифоқ даврининг 70-йилларида фаолияти тўхтатиб қўйилган «Постада» – «На посту» газеталари қайта тикланаётган пайт – 1990 йилнинг кузида мени тахририятга ишга таклиф қилишди. Унча республика, маҳаллий газеталарда мақолаларим, шеърларим билан қатнашиб юрган ҳаваскор ижодкор эдим. Тахририятда энди ижодий жараён кечаётгани сабабли хоналар ва керакли жиҳозлар етишмас, кўп нарса бетартиб эди. Бунинг устига менга нотаниш бўлган одамлар. Шу боисданми, аввалига иккиландим. Аммо ўша пайтда газеталарга муҳаррир этиб таинланган З. Атаев қайта-қайта таклиф қилди. Кўнглимдаги гапларни ўзим ишлаётган Тошкент вилояти ИИБ бўлим бошлиғи, полковник А. Пустоваловга айтганимда: «Сира чўчим. Ҳаракат қилиб кўр. Ишонман, сен эплансан» деганидан сўнг рози бўлдим.

олиши, касбга тўғри йўналтириши ва бошқа фазилатлари барчамизни лол қолдирган. Иш даврида ҳатто энг нуоқ журналистни ҳам қойиб, бақир-чақир қилганини эслай бўлмайман. Ҳар бир топшириқни беришдан аввал асосий эътиборни нималарга қаратиш лозимлигини эринмай тушутирарди. Яхши чиққан материаллар муаллифини мақтар экан, аслида унинг ана шундай ўқишли чиқшига қанчалар меҳнатини синггани ҳақида бутунлай унутарди. Биз эса буни билар ва ичимиздан миннатдор бўлардик. Бу «айбимизни» ювиш учун пишқ-пухта мақолалар ёзишга ҳаракат қилганмиз. «Қайтариқлар ўқувчининг гашига тегади. Иложи борича ундан қочинлар. Ахир ўзбек тили қанчалар бой тил. Ундан унумли фойдаланишни билинлар» дерди у киши мулойимлик билан. Аслида ёзиш-чизиш сабоғи, газетада ишлаш кўникмасини Файратжон акадан ўргандим десам, муболага бўлмайди. Ҳолбуки, нафақат газетабоп материаллар тайёрлаш, бал-

ки, журналист этикасини ҳам билан олганман. Файратжон аканинг яна бир хислати – ўша пайтдаги кучли «инжиқликларга» баралла қарши чиқиб, айрим танқидий мақолалар, рақамлар, журналист суриштирувлари бўйича тайёрланган мулоҳазали материалларни саҳифада қолдириш учун ростманга курашарди. Ҳамиша муҳбир меҳнатининг қадрига етарди. Керак пайтда ҳимоя қилишни ҳам биларди. Бугун илк бор тортишиб, турли ўй-хаёллар билан иш бошлаган Ўзбекистон Республикаси ИИБ Бирлашган тахририятда фаолият юрт эканман, ҳар бир мақола ёзишимдан олдин албатта биринчи устозим, ҳозирда республика ИИБ ЙҲББ бошлигининг биринчи ўринбосари, полковник Файратжон Болтабоевнинг юқоридаги сўзларига амал қиламан. Эришяётган ютуқларим у кишининг самимий ўғитлари меваси бўлса ажаб эмас.

Мухаббат ИБРАГИМОВА, майор.

Ибратли оилалар

Эл тинчилиги ва фуқаролар хавфсизлигини сақлашдек масъулиятли ҳамда шарафли вазифани уйдалаётган опа-сингилларимиз борки, бундан ҳар қанча фахрлансак арзийди.

Эркаклар билан бир сафда хизмат қиладиган аёллардан бири Бухоро вилояти ИИБ ёнғин хавфсизлиги хизмати ходими, сафдор Вазира Саидовадир. Фозила уй бекаси, меҳрибон она ва хизматда фаол. Вазира турмуш ўртоғи, кичик сержант Ойбек Ҳороқов билан иноқ ва аҳил яшаб келмоқда. Улар касбидан бахт топганлардан.

КАСБИДАН БАХТ ТОПГАНЛАР

Вазира 2003 йил сентябрь ойида вилоят ИИБ ЁХБда ҳисобчи лавозимда хизматини бошлаган эди. Вазиранинг тиришқоқлиги, меҳнатсеварлиги, ўз хизмат вазифасини ва-виждонан бажаришини инобатга олиб, раҳбарият унга

ишонч билдириб, котибият бошлиғи лавозимига тайинлади. Турмуш ўртоғи, кичик сержант Ойбек Ҳороқов Бухоро шаҳар ИИБ ЁХБ катта инспектори шиклиги, меҳнатсеварлиги, ўз хизмат вазифасини ва-виждонан бажаришини инобатга олиб, раҳбарият унга

билан бирга хизматда, жамоат ишларида фаоллиги билан ҳамкасбларини ҳурмат-эътиборига сазовор бўлмоқда. – Икки ишлар идоралари ходимаси бўлиш ҳар кимга ҳам насиб этавермайди, – дейди сафдор Вазира Саидова. – Бу хизматда ишлаётганимдан бахтиёрман. Бошқарма бошлиғи, подполковник Акрам Тоировдан миннатдорман, чунки биз аёлларни ҳар қандай шароитда тушунадилар ва қўллайдилар. Оилада уч ёшли Жасмина кичик сержант дадаси, сафдор онаси қанотида вояга етмоқда.

Ўз умрларини юрт тинчилиги ва осойишталигига бахшида этиб яшашни ҳаёт мазмуни деб билувчи бу инсонларни чинакам касбидан бахт топганлар, десак хато қилмаймиз.

Наргиза АЙНАЗАРОВА, кичик сержант.

Суратда: кичик сержант О. Ҳороқов ҳамда сафдор В. Саидова қизи Жасмина билан. Бухоро вилояти.

«Баркамол авлод – юрт келажяги» танловига

ОНА ОРЗУСИН УШАЛТИРИБ

Эльза билан Кутлимурат севишиб турмуш куришиди. Кутлимурат қишлоқ ва сув ҳўжалигида, Эльза эса сартарошхонада ишларди. Бир кунни ҳамкасбларидан бири етти ёшли ўгли Шерзодни йўқотиб қўйгани, дунё кўзига тор бўлиб кетгани, қон босими ошиб ётиб қолгани, икки кундан кейин ички ишлар ходимлари боласини топиб, уйига келтиришганида қувонганидан уларни кучоқлаб олганини қўзда ёш билан гапириб берди. Бундан гоётда таъсирланган Эльза кечки овқат пайтида ички ишлар идораларида хизмат қилиш машаққатли, лекин шарафли эканини, ҳамisha одамларга нафи тегишини айтиб, фарзандларининг қизиқишини текшириб қўрди. Катта ўгли Абай онасига ўхшаб сартарош бўлишни маълум қилди. Мактаб ёшидаги икки ўгли елка қисиб қўяқолишди.

– Ойжон, ўзим милиция ходими бўламан, – деди коллежни тугатаётган қизи Рита.

– Ахир сен...

– Нима бўпти, – ойисининг гапини бўлди Рита, – форма кийиб янада чиройли бўлиб юрган аёлларни қўргансиз-ку!

Онаси қизининг кўзидаги қатъий қарорни кўриб, оқ фотиҳа берди. Мақсад сари дадил қадам ташлаган Рита бор билим ва имкониятларини ишга солиб, Нукус давлат университетининг ҳуқуқшунослик факультетига ўқишга кирди. Спорт, адабиёт ва бошқа ижтимоий фанларга қизиқишининг кўчлиги боис «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати ва университет ҳаётида ўз ўрнини топишида муҳим аҳамият касб этди.

Ўқини муваффақиятли тугатган Рита соҳасини янада чуқурроқ ўрганни мақсадида илк хизмат фаолиятини нотариал идораларида бошлади. Одамларнинг мулкий муносабатларидаги муомала маданияти, айрим туғишганларнинг мерос устида юз кўрмас бўлиб кетишлари ва никоҳнинг муқаддаслигига пугур этиб, азобини норасида гўдақларнинг тортиши Ритани янаям жиддий мушоҳада қилишга ундади. Кейинчалик бу ўнга жуда асқотди. Чунки, қутилмаганда онасининг бетоб бўлиб қолиши ва кўп вақт ўтмай ҳаётдан кўз юмиши сал бўлмаса қизнинг руҳини чўктирарди. Ҳаёт синовларида тобланган Рита ўзини қўлга олди. Биринчи кўнги, онасининг йўқлигини билдирмаслик учун рўзгорининг турмуш тарзини аввалгидай сақлаб туришга ҳаракат қилди. Отаси, акаси ва

укаларининг иссиқ-совуғига қаради. Бирозгина тажриба тўплаган Рита энди онасининг орзусини ушалтириш учун дастлабки қадамни ташлади. Қорақалпоғистон Республикаси ИИБ мутасадди ходимлари, меъёрий ҳужжатларда қайд қилинган талабларни қониқарли бажарган қизнинг қатъиятли ва шижоатли эканини кўриб, Нукус шаҳар ИИБ ВЕОХООГ профилактика инспектори лавозимига ишга олишди. Сержант Рита Сармонованинг хизмат фаолиятига яқинда бир йил тўлади. Аммо шу қисқа фурсатда ёшлар орасида ҳуқуқбузарлик ва жиноятчиликнинг олдини олишда самара берган қатор тақлифлар билан чиқди. Маориф муассасаларида ўтказилган кенг қамровли тад-

бирлар мавзуси гоёларига муаллифлик қилиб, болалар тарбиясига салбий таъсир кўрсатаётган ота-оналарга нисбатан таъсир чораларини жамоатчилик асосида йўлга қўйди. Бу ҳаракатлар сержант Рита Сармонованинг жамоада ҳурмат-эътибор қозонишида муҳим омил бўлди. Қорақалпоғистон Республикаси ИИБ тизимида 2009 йил сарҳисоби бўйича ўтказилган мониторинг натижасига қўра, 16 ходим орасида сержант Рита Сармонованинг «Энг яхши ВЕОХООГ профилактика инспектори» деб топилиши ҳам бежиз эмас.

– Сержант Рита Сармонова зришайтган муваффақиятлар негизда аввало, ўзига бўлган ишонч, касби-ни нисбатан чеқсиз муҳаббат, ходим-

га хос фидойилик ҳамда аёлга мос муниципал бисёр, – дейди Нукус шаҳар ИИБ ВЕОХООГ катта инспектори, подполковник Зияда Утегенова. ... Автобўса наватдаги бекатда қирқ-қирқ беш ёшлар ҳамасидаги аёл чиқди-ю, орқа ўриндиқларнинг бирида ўтирган танишини кўриб ҳол-ахвол сўрай кетди.

– Вой дугонажон, омонмисан, кеча эшитиб роса қўриб кетдим. Қўнғирок қилай десам телефон ўлғурнинг пули ҳам тугаб қолган экан. Ишқилиб, сенга шикаст етказишмадимми?

– Таваб, она суги оғзидан кетмаган болалар кўчада буст ҳолда тентираб юришса-ю, мандан ота-оналарининг хабари бўлмаса. Болаларнинг мени курақда турмайди-ган сўзлар билан ҳақорат қилишаётганини кўриб, уларга танбех бериш ўрнига баъзи одамларнинг тескари қараб ўтишгани айнисига, ачинарли бўлди. Яхшиямки, бахтимизга ички ишлар ходимлари бор экан. Рита Сармонова деган ходимнинг ўз вақтида ёрдамга келиши мени безориларнинг ҳавфидан халос этди. Қўрмай шу касбини танланган бу қизга ҳавасим келиб кетди. Уни тарбиялаган ота-онасига минг раҳмат, – деди аёл қувончини яширмай.

Олдинги ўриндиқларнинг бирида ўтирган қизининг кўзларидан ёш оқарди. У уйига келиши билан хотиннинг суратига боқиб:

– Армонинг ушалди Эльза, бугун одамлар қизимизга ҳавас қилишар-япти. Айнисига, унинг одамларга нафи тегаётганидан, эл ишончини қозонганидан қўнглим тоғдек қўтарилди, – деди Кутлимурат оға.

Қизи хизматини тугатиб, уйга келганида унга қараб тўймасди. Рита отасининг бў ҳолатидан хайрон бўлиб, беихтиёр онасининг суратига термулди-ю, ажиб бир илиқликдан тўлқинланиб кетди.

Дурдубой ХУДОЙШУКУРОВ.
Суратда: сержант Рита Сармонова болалар билан.

Фахрийлар-фахримиз

УСТОЗЛАР ТАЖРИБАСИ – ЁШЛАРГА ИБРАТ

Ўша тунда жиринглаган телефон Самарқанд шаҳар ИИБ ходими, катта сержант Жўра Болтаевнинг эсида узоқ вақт сақланиб қолди. Шу шаҳарда яшовчи фуқаро Маъди Комилжонов қўнғирок қилиб, ўз манзилини айтишга улгурди-ю... алоқа узилди.

– Ортимдан наватчи машинани юборинглар, – деди катта сержант қисқа қилиб ёрдамчисига ва ўзига бириктирилган қуролни текшириб кўргач, тезда чиқиб кетди.

Тун. Кўчаларда ҳеч ким йўқ, мана, муюлишдаги уй. Комилжонов шу ерда яшайди. Катта сержант қаддини секинлатди. У деворнинг панасида бир одам яшириниб турганини сездди. Номаълум киши пальтосининг ёқасини кўтариб олган, шапкасини эса бостириб кийган эди. У ички ишлар ходимини кўргач, қочиб тарадудланди.

– Тўхта! – деб талаб қилди Болтаев. – Ҳўжжатиңизни кўрсатинг.

Номаълум кишининг ёнида шахсини бирорта ҳам тасдиқловчи ҳўжат йўқ эди. Шу пайт катта сержантнинг ёнида Комилжонов пайдо бўлди.

– Хонадон ичида ўғри бор, – деди у қоронғи деразаларини кўрсатиб.

Ж. Болтаев шўбҳали йўловчини қўйиб юбормаслиги ва уйга тушган кимсани ушлаши керак эди. Катта сержант аввал нотаниш йигитни қоронғи хонага киритди. Ундан кейин ўзи ҳам ичкарига кириб, чироқни ёқди. Ярим очик дераза олдида бир киши турар эди. Жўра Болтаев унинг қўлида пичок борлигини пайқайди.

– Қўлингизни кўтари! Қуролни ташла! – қатъий оҳангда талаб қилди катта сержант. Кимса аввал ўқрайиб қараб турди-да, ички ишлар ходимининг иккинчи талабидан кейин ноилож қўлидаги пичокни ерга ташлади.

Шу пайт наватчи машина етиб келди. Тергов-суриштирув чоғида

аён бўлишича, касби-кори ва турар юборинглар, – деди катта сержант қисқа қилиб ёрдамчисига ва ўзига бириктирилган қуролни текшириб кўргач, тезда чиқиб кетди.

Тун. Кўчаларда ҳеч ким йўқ, мана, муюлишдаги уй. Комилжонов шу ерда яшайди. Катта сержант қаддини секинлатди. У деворнинг панасида бир одам яшириниб турганини сездди. Номаълум киши пальтосининг ёқасини кўтариб олган, шапкасини эса бостириб кийган эди. У ички ишлар ходимини кўргач, қочиб тарадудланди.

Жўра ака Болтаевнинг ана шу жаҳазоти ҳақида 1966 йили «Постда» газетасида мақола босилиб чиққан эди. Бугунги кунда у киши 83 ёшда. Ҳўрматли оқсоқол ўтган умрига назар ташлар экан, ҳеч ҳам афсус қилмайди. Ички ишлар идораларида кечган чорак асрлик хизмати давомида қандай қийинчиликларни бошидан кечирмади, дейсиз. Аммо энг машаққатли дамларда ҳам шу йўлни бекор танлаган эканман, деган ҳаёлга бормайди. Қайси бўлинмада, хизматда фаолият кўрсатмасин, Жўра Болтаев ҳамisha ўзининг одамларга керакли эканлигини ҳис қилиб турди.

Ж. Болтаев ички ишлар идораларидаги хизматини том маънода, давом эттирмоқда дейишимиз мумкин. Катта ўғли Тилиб Болтаев Транспорт ИИБ Самарқанд темир йўл бекати тармоқ ИИБда хизмат қилиб, майор унвонидан нафақага чиқди. Ақобир эса Самарқанд шаҳар ИИБ тергов бўлимаси бошлиғи лавозимиде хизмат қилмоқда, подполковник. Невараси Абуабкар ИИБ Академиясида таҳсил олмақда.

Шуни тўла ишонч билан айтиш мумкинки, Жўраболтаевнинг ўғиллари, невараси у киши бошлаб берган шарафли ишни муносиб давом эттиришмоқда.

Дилбар САЛОҲИДДИНОВА.
Самарқанд вилояти.

«Камолот» маликаси

ГОЛИБЛАР АНИҚЛАНДИ

Спорт аввало, соғлиқ гаровидир. Ёш авлод тарбиясидаги ўрни эса беқийсдир. У инсонни қатъиятли бўлишга ўргатади. Шу боисдан ҳам мамлакатимизда келажягимиз эгалари бўлган ёш авлодни ҳар томонлама баҳимли, маънан етув ва жисмонан соғлом қилиб тарбиялашга устувор вазифалардан бири сифатида қаралмоқда.

Пойтахтимиздаги «ЖАР» спорт-соғломлаштириш мажмуасида республика миқёсида бўлиб ўтган стол тенниси бўйича қизлар ўртасидаги «Камолот» маликаси мусобақаси бунга мисол бўла олади. Республика «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати ташаббуси билан Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, Маданият ва спорт ишлари, Ички ишлар, Соғлиқни сақлаш вазирликлари, Ўрта махсус, касб-хўна тарбия маркази, Маҳалла ва болалар спортини ривожлантириш жамғармалари, Ўзбекистон миллий телерадиокомпанияси ҳамкорлигида ташкил этилган мусобақада танловнинг вилоят босқичларида голиб чиққан 15-18 ёшдаги саксон

тўрт нафар қиз голиблик учун ўзаро кўч синашди. Қизгин ва мurosасиз беллашувларда маҳоратли теннисчи қизлар ўзларининг бор кўча ва имкониятларини ишга солишди. Мусобақада буюролик Ситора Шамсиева, хоразмлик Саида Қозоқова, Тошкент вилоятидан Марҳабо Ўзамова ва Гулянда Шамбилвалар фахрли ўринларни қўлга киритиб, «Камолот» маликаси» деб топилдилар.

Фолиблар Фахрий ёрлик ва қимматбаҳо совғалар билан тақдирландилар.

Фурқат АБДИЕВ.
Суратда: мусобақа совриндорлари.
Шавкат КАҲХОРОВ олган сурат.

Югуриш

ЧОПҚИРЛАР МУСОБАҚАЛАШДИ

Фаргона шаҳридаги «Нефтчи» спорт мажмуасида вилоят ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари ходимлари ўртасида узоқ масофага югуриш бўйича мусобақада ўтказил-

Мусобақалар якунига қўра, умумжамоа ҳисобида биринчи ўринни вилоят ИИБ АВЕСО жамоаси, иккинчи ўринни вилоят ИИБ жамоаси, учинчи ўринни эса вилоят ИИБ ҳузуридаги Қўриқлаш бошқармаси жамоаси эгаллади.

Мусобақа голибларига вилоят ИИБ ва «Динамо» ЖТСЖнинг Фахрий ёрлиғи ҳамда қимматбаҳо совғалари топширилди.

Бўрибой ОМОНЗОДА,
подполковник,
Фаргона вилояти.

АЁЛЛАР БАҲСИ

Вилоят «Динамо» жисмоний тарбия ва спорт жамияти мажмуасида Халқаро хотин-қизлар байрамига бағишланган стол тенниси ҳамда шашка бўйича мусобақа бўлиб ўтди.

Ушбу тадбирда ички ишлар идораларида хизмат қилаётган 50 нафардан зиёд аёл иштирок этди.

Стол теннис мусобақасида вилоят ИИБ тиббиёт бўлими физиотерапия бўлимаси бошлиғи, катта лейтенант Нарғиза Қурбонова шўхупанинг энг юқори поғонасидан жой олди. Қўриқлаш бўлими ходими, сержант Ширин Ибрагимова ва тиббиёт бўлими ҳамшираси Пардагул Қурбоновалар иккинчи ва учинчи ўринларни эгаллашди.

Тиббиёт бўлими катта ҳамшираси

Шарқия Жуманиезова, манзил-маълумотлар бюроси ходимлари Лайло Худойберганова ҳамда Сайёра Якубовалар шашка мусобақасида юқори кўрсаткичларни қўлга киритишди.

Ҳудойбергана **ЖАББОРОВ,** ўз муҳбиримиз.

Хоразм вилояти.
Суратда: мусобақадан лавҳа.
Мирзабой АБДУЛЛАЕВ олган сурат.

Волейбол

КУЧЛИЛАР БЕЛЛАШДИ

Сурхондарё вилояти ИИБ спорт мажмуасида ходимлар ўртасида спортнинг волейбол тури бўйича биринчилик ўтказилди.

Мусобақа қизиқарли баҳс ва курашларга бой бўлди. Умумжамоа ҳисобида биринчи ўринни Шеробод тумани ИИБ волейболчилари қўлга киритди. Иккинчи ўрин вилоят ИИБ тергов хўбхонаси, учинчи ўрин эса Олтинсой тумани ИИБ жамоаларига насиб этди.

Ҳудойбергана вилоят ИИБ бошлиғи ўринбосари, полковник Ҳ. Бегматов Фахрий ёрлик ва қимматбаҳо совғалар топширди.

Сурхондарё вилояти.
Ш. ҚўЧҚОРОВ, капитан.

Саломатлик ўз қўлимизда

ЮҚУМЛИ ВИРУСЛИ ГЕПАТИТЛАР

Вирусли гепатит ёки «сарик касаллиги» ўткир юқумли касаллик бўлиб, жигар фаолиятининг бузилиши ва организмда умумий захарланиш аломатлари билан кузатилади. Вирус ташки муҳит таъсирлари жуда чидамли, сув, туپроқ ва озиқ-овқат маҳсулотларида бутун киши давомида сақланади, қайнатилганда ўз фаолиятини йўқотади. Дезинфекцияловчи моддалар таъсирини 15 дақиқада, ультрабинафш нурлари таъсирини 60 сонияда ноубуд бўлади. Касаллик кўзгатувчиси оғиз орқали ошқозон ичак йўлига тушиб, ичак тўқималарида қўлаяди. Бир неча кундан кейин ичак лимфа тугуналарида тўпланади. Қўзғатувчи вирус жаддалик билан қўнайиши натижасида лимфа тугуни хўжайраларининг емирилишига олиб келади ва натижада қўзғатувчи қонга ўтиб, қон орқали жигарнинг захарланишига сабаб бўлади. Вирусли гепатитнинг «А, В, С, Д, Е» турлари мавжуд бўлиб, шундан кўпроқ учрайдигани «А, В, С» турларидир. Касал-

лик куз ва қиш фаслларида кўпроқ учрайди. Касалликнинг яширин даври ҳам касалликни келтириб чиқарувчи вируснинг турига қараб ҳар хил кечади. Гепатит касаллигининг «А» турида яширин давр 2 ҳафтадан 1,5 ойгача, «В» турида 2 ойдан 6 ойгача чўзилиши мумкин. Касаллик авж олган вақтда беморда холсизланиш, иштаха сусайиши, вақти-вақти билан ўнг биқин остида оғриқ пайдо бўлиши, тана териси сарғайиши, сийдик рангининг тўқлашиши, ахлат аҳратмасининг рангсизланиши белгилари билан намоян бўлади. Касаллик ўртача 4-6 ҳафта давом этади. Сариклик териси ананқ билингандан кейин бемор ўнг қовурга остида оғриқ сезади. Бу белгилар жигар фаолиятининг бузилганидан далолат беради. Бундай беморларга ўз вақтида тиббий ёрдам кўрсатилмаса, касаллик кўнгилсиз воқеаларга олиб келиши мумкин. Гепатит касаллигининг «А» тури соғлом одамга бемор одамдан, ичимлик суви,

АҚЛ ЧАРҲИ

Газетамизнинг 27 февралдаги 9-сониде берилган икки юришли машққа қўйидагилар тўғри жавоб йўллашди: **Хоразм вилояти Ўраған шаҳар ИИБ ҳузуридаги қўриқлаш бўлими ходими, кичик сержант Ҳасан Қўзибоев, Андижон вилояти ИИБ ТИБ бошлиғи ўринбосари, подполковник Носиржон Ибрагимов, Қорақалпоғистон Республикаси Қораўзақ тумани ИИБ ходими, капитан Мухтор Ильясов, Тошкент шаҳар Ҳамза тумани ИИБ ходими, сержант Шерзод Бегалиев, Фаргона вилояти ИИБ ҳузуридаги қўриқлаш бошқармаси ходими, кичик сержант Акмалжон Мўминов, Тошкент шаҳар ИИББ ЙҲХБ ходими Эркин Азимбоев.**

Ҳар икки машқни Хоразм вилояти Ҳазорасп тумани ИИБ ходими, кичик сержант Мансурбек Раҳимов тўғри ечган. Жавоблар қўйидагича:

Икки юриш. 1. Фарзин d5; Фил d5x. 2. Оtd5x#
Уч юриш. 1. Рух h4; Пиёда f5. 2. Рух f4; Шоҳ f4x (агар f6; 3. От g3#). 3. Фил d6#.

Наватдаги машқлар:

Оқлар бошлаб, икки юришда мот қилади.

Оқлар бошлаб, уч юришда мот қилади.

Жавобларингизни 232-05-51 (факс)га жўнатишингиз ёки 231-40-92 рақамли телефон орқали билдиришингиз мумкин.

ювилмаган мева-сабзавотлар, озиқ-овқат маҳсулотлари ҳамда ифлос қўллар орқали юқди. «В, С, Д» турлари – асосан тери ости ва мушакка инъекциялар, қон томирига қон, плазма қуйиш, жарроҳлик операциялари, тишни даволашда ҳамда жинсий алоқа орқали юқди.

Касаллик узоқ ва сурункали гепатит шаклида давом этиши мумкин. Гепатит вируслари жигар хўжайраларини шикастлаб, ташки муҳитга қон ва бошқа физиологик сувоқликлар билан чиқади. Гепатит вируслари қўлгина физик ва кимёвий таъсирларга чидамли, 60° С да 10 соатда, қайнатилганда 2 соатда ўзининг касаллик қўзғатувчи қучини йўқотади.

ВИРУСЛИ ГЕПАТИТГА ЧАЛИНМАСЛИК УЧУН ҚЎЙДАГИЛАРГА АМАЛ ҚИЛИШ ЛОЗИМ:

- касалланган беморлар билан мулоқотда гигиена қоидаларига риоя қилинг;
- овқатланишдан олдин қўлингизни совунлаб ювинг;

- ариқ, ҳовуз ва қудуқ сувларини қайнатиб ичинг;
- сабзавот ва меваларни ювиб истеъмол қилинг;
- бегона иднш-товоқ, сочик, кийим-кечаклардан фойдаланманг;
- бегона тиш чўткалари ва соқол олиш мосламаларини ишлатманг;
- ходимлар ёки бошқа шахсларга тиббий ёрдам кўрсатувчилар гепатит «В» га қарши эмланиши мақсадга мувофиқ;
- ходимлар томонидан, иш жойида ёки кўчада тиббий ёрдам кўрсатиш жараёнида эҳтиёт чораларини қўриш талаб этилади;
- қон ёки бошқа тана сувоқликлари билан ифлосланган буюмлар ёки жойлар хўрлик дезинфекцияловчи эритмалар билан ювилиши керак.

Ботир ФОЗИЛОВ,
ИИБ Санитария-эпидемиология назорати бош маркази эпидемиолог, капитан.

Қилмиш-қидирмиш

БОЙЛИК ИЛИНЖИДАГИ РАЗИЛЛИК

Одам боласининг табиати қизиқ-да. Боши тошга қаттиқ урилганда тақдирдан нолийди, қуюнади. Ҳозир сира айбалиги келмайди. Қилмишларини таҳлил этиб кўрайми. Тоир Максумкулов билан Насиба Рустамовалар (исм-шарифлар ўзгартирилган) ҳам ана шундай инсонлар тоифасидан.

Тоир асли сариосиёлик бўлса-да, Термиз шаҳрида яшайди. Ойдек умр йўлдоши ва бир-бирдан ширин икки қизалоқнинг отаси. Хотини эса навбатдаги фарзандга ҳомилдор. Тагида яп-янги «Нексия»...

Афсуски, ношукр банда буларга қаноатланмади. Қўлида лицензия ва патенти бўлмаса-да, ноқонуний тарзда Термиз ва Сариосиё йўналишида киракашлик қила бошлади. Шу қатнашларнинг бирида таниши Сайрам Қосимованинг уйида бўлган базми жамшида унга исмини Гулноз деб айтган Насиба билан танишди. Ҳаммаси шундан бошланди. Насиба уни батамом ўзига сеҳрлаб қўйганди. Ундан сира ажралгиси келмасди. Айниқса, дам олиш учун тоққа чиққанларидан сўнг жуда иноқлашиб қолди.

Сариосиё туманидаги Қорасув маҳалласида яшовчи Насибага ҳам Тоир ачадан бери излаб, ахтариб юрган одамидек туюлди. Бақувват, келишган. Тагида «Нексия». У бошқа эркакларга ўхшамасди. Хуллас, кулларнинг бирида жазманига кўнгилдагини дангал айтиди.

Тоирхон ака, мени ҳам Термизга олиб кетгин. Қанидди, ижарага уй топиб берсангин. Ҳамиша ёнингизда бўлардим.

Йигитнинг асл мудаоси ҳам шу эди. Шунинг учун елиб-югуриб иш ахтарди. Ахир «Олтин воҳа» ресторанида официант бўлиб ишлаётган орасининг ёрдамида ишга жойлаб қўйди. Аммо Насиба шу куннинг ўзиде у ердагилар билан айтишиб қолди. Эртасига жазманига эрканланди:

– Менга бошқа иш топиб беринг.
– Бўпти, ҳаракат қиламан жонидан.
Тоир Насибанинг ишқиде ўзини ўтгама-чўққам урар, ҳеч нарсадан ҳап тортмасди. Ҳатто тушишга орасининг уйига вақтинчалик рўйхат қўйишдан ҳам тап тортмади. Орадан 15 кунлар ўтган у укасини олдида чақиртирди.

– Менга анови ёқмапти. Оёқ олиш шубхали. Кейин бир-икки эркаклар билан гаплашиб турганини кўриб қолдим. Агар бу қизни олиб кетмасанг хафа бўлма, ҳайдаб юбораман.

Сўнгра «севишганлар» 5-кичик даҳадан ижарага уй олишти. Ижара ҳақи ойига 100 АҚШ доллари бўлиб, уй Насибага ёқди. Ўткичи дунёда бир кўн бўлса ҳам шундай жойда яшаш керак.

Бу орада Насиба Қорасувдаги уйини сотиб, кўч-кўронини машинага ортиб олиб келди. Кўни-қўшиллар, ҳатто ота-онасига Тоирни қонуний эрим, деб таништирди. Эмин-эркин яшаётган Насиба жазманига ҳушомад қилар, у ҳам шунга яраша муносабатда бўларди.

Иўк, ҳаёт ҳар доим ҳам шод ўтмас экан. Иккови ҳар қанча ўлдим-қўйдим демасин, Сариосиёдан қайтганларидан икки кун ўтган ораларида низо чиқди.

– Менга уяли телефонингни бер, ишла-тиб юрай, – сўради Тоир Насибадан.
– Иўк, беролмайман. Ҳўзимга ҳам керак, – деди Насиба.

– Битта телефонга олмасанг сен билан нима қилиб яшаб юрибман, – астойдил хафа бўлди Тоир ва кутилмаганда ўрнидан туриб Насибанинг қўлларини орқага қайтариб боғлади. Сўнг дераза тоқасида турган қайчи олдди-да, аёлли долдлатган сочини ола бошлади.

– Сени кал қилиб қўймасам юрган эканман.

Қисқаси, шу куни Насиба тим қора сочидан буткул айрилди. Аксига олгандек, уй эгаси келиб хоналарни кўздан кечира бошлади. Қараса...

– Аёли бор уй шундай бўладими-а? – деди у фиғони фалакча чиқиб. – Ҳаммаёқни расво қилибсизлар-ку. Жўнанглр. Сенларга садқайи уй кетсин. Берадиган пулларингга ўлиб турганим иўк.

Кўч-кўронлар яна «Истана»га ортилди. Мўлжал тўппа-тўри Сариосиёга – Насибанин ота-онасиники бўлди. Аёл бу ерда бироз вақт яшаган Тоирни иўқлади.

– Энди мен сизга керак эмасман-а, бой-вачча. Шунинг учун айтишаркан-да, донини еб сомонига ўт қўй, деб. Уйимнинг пулини иўк қилдингиз. Тилла тақинчоқларини сотиб юбордингиз. Энди менинг ҳеч вақоим қолмади. Шундайми?
– Унда Термизга кел. Ҳали ҳаммаси яхши бўлиб кетади.

Насиба яна Термизга қайтди. Икковлашиб «Барчиной» дехон бозори ёнидан ижарага уй топиб эр-хотиндек яшаб юришти. Уларнинг «дон олишиб» юрганидан Тоирнинг хотини Фароғат хабар топиб қолди. Олдинига роса жанжал қилди, бироқ фойдаси бўлмади. Ҳўзига ҳаддан ортик бино қўйган Тоир хотинига рўхуи тазийқ ўткази

бошлади. У Насибани бемалол уйига бошлаб борар ва бирга тунаб қолишдан ор қилмас эди. Шурлик Фароғат бир-икки марта эътироз билдирди.

– Сиз мени пичоқсиз сўяяпсиз. Кар ёки соқов бўлмасан. Майли билганингизни қилаверинг. Сизгаям Яратганининг кўрсатгани бордир хали!

Шунда Тоир айёрлик қиларди. – Индама, хотинжон. Бош ёрилса дўппи тагида бўлсин. Бўлмаса у шаллақи мени қаматиб юборади. Баъзи ёмон сирларим-ни биллади.

Муштарипаргина Фароғат эрининг қамалиб кетиши, болалари отасиз қолишини хоҳламасди. Шунинг учун миқ этмасди.

Тоир Максумкулов тобора тубанлашиб, инсонийлик қиёфасини йўқотиб борарди. Кунларнинг бирида у суоқлиси Насибага шундай бир разил тақлифни айтдики, бундан жувоннинг эллари жимирлаб кетди.

– Гулноз, азизим, жоним. Сен билан бир тан, бир жонимиз. Агар иўк демасанг, бир иш қилсақ.

– Ҳўп, аввал айтинг, қани?
– Сен йўлини топиб бир пулдорни топсанг. Қисқаси... қўнғилхушлик қилсанг.

Насиба унга мурдадай тижиларкан деди: – Кейин-чи?
– Кейин ана шу ишратни йўлини топиб видеотасмага туширасан. Шунда зўр яшарди. Ундан истаганча катта пул ундирсақ бўлади.
– Нахотки, мени бошқага раво кўрсангиз?

– Ҳамишағидай. Сен барибир тўғмайсан. Балки шунинг ортидан тушган пулга сени Тошкентга олиб борарман. Ажаб эмас болалик бўлиб кетсанг.

Бола ҳақида гап кетган, Насиба жим бўлиб қолди. Бироз шифтга термулиб ўтирди.

– Бу қийин-да... Қандай қилиб... Бетингизга қандай қарайман? – синарди у Тоирни.

– Бу осон, – руҳланиб кетди Тоир. – Ҳозир камерали рўчка чиққан. Ҳеч қим билмайди. Кўп одам эшитмаган, кўрмаган. Биринчи бўлиб шуни ахтариб топамиз. Кейин ҳаммаси йўлга тушиб кетади. Шунда мен одамлардан олган 3 миллион 652 минг сўм қарзимдан қутулардим. Яна «Нексия»нинг кредит пули бор. Улар сўрайвериш безор қилиб юборишди.

Шу тарзда Тоир Насибани қўймай қис-тоқча олди. Ҳатто шу ишни қарзларидан қутулиш учун қилмасанг, кейин мендан яхшилик кутма, дея тазийқ ҳам ўтказди. Илож-сиз қолган Насиба Тоирнинг разил режасини амалга оширишга рози бўлди.

– Шу кунёқ улар камерали рўчка излашди. Афсуски, Термиздан топилмади. Эртаси Деновга «Нексия»да жўнаб кетишди. Ахир изланган нарсани «Panasonic» дўконидан сотиб олишти. Пулни Тоир жайнсинг-лисидан қарзга кўтарганди.

– Улжани Насибанинг ўзи телефон орқали топди. Йигитдан исмини яшириб, ўзини Дилноза деб таништирди. Яшаш жойим Самарқанда, ҳеч қимим иўк деди. Хуллас, жазмани Баҳодир билан охинонда ов-

қатланиб, кайф қилишган, унинг ишхонасига боришти. У шу ерда бош ҳисобчи бўлиб ишлар экан. Икковлон хизмат хонасида тунаб, эрталабгача маишат қилишти. Бунинг эвазига Насиба эркакдан 40 минг сўмини нақд санаб оларкан.

– Бундан кейин бирга бўлсақ сиздан пул олмайман. Ҳозир 40 минг сўм ҳаводек зарур бўлиб турибди, – деди.

Насиба Баҳодирга ёқиб қолди. Орадан икки кун ўтиб, кечки пайт улар яна ўша жойда – бош ҳисобчининг хонасида учра-шишти. Бу гал мезбон дастурхон тузаб қўйганди. Улар тановул қилишган, бир-бирига сўйқала бошлашти. Шу пайт Баҳодир Жумаевнинг кўзи чиройли, яп-янги рўчкага тушди.

– Рўчка билан блокнот олиб юрибсизми? – сўради у аёлдан.

– Илҳомим келганда шеър ёзаман. Ҳозир сизни кўриб... Ростки, зўр экансиз.

Рўчканинг сиридан Баҳодир эртаси кўни воқиф бўлди. Насиба Тоир ўргатгандек унга қўнғироқ қилди.

– Бойвачча, қалайсиз? Икковимизнинг ишқий алоқамизни кеча дисска тўшириб олдим. «Барчиной» бозори ёнидаги уйимга келсангиз аҳолингизни кўрасиз. Айтган-дй, ёнингизда оз эмас, кўп эмас беш миллион сўм пул бўлсин. Акс ҳолда видеотас-вирни маҳаллангиз, оилангиз, иш жойингиз, бутун Термиз шаҳрига тарқатиб чиқа-ман. Кейин қим бўласиз? Тамомсиз. Мен ана шунақаман. Агар келмасангиз ўзим дисксинг нухасини юбораман.

Дискини олиб, компьютерга солиб томош қилган Баҳодир Жумаев адоий тамом бўлди. Шу кунёқ у танишларидан қарзга пул қидиришга тушди. Қим ҳам унга 5 миллион сўм тайёрлаб турибди, дейсиз? Пул тополмаган, Баҳодир кечаси билан ўқлай олмади. Уйлайвериш, қўрққанидан босин-қираб чиқди. Бу шармандалиқдан қутулиш учун ҳатто ўз жонига қасд қилмоқчи ҳам бўлди. Шу тарзда тонг отди. Иложсиз қол-ган, ҳаммабди Алишерга дардини баён қилиб, маслаҳат сўради. У эса икки ишлар идораси-га мурожаат қил, фақат уларгина сени бу ташвишдан қўтқариб, жонингга оро кириш-лари мумкин, деди. Бу айни мудадо эди.

Баҳодир Жумаев шу кунёқ виллоят ИИБга ариза ёзиб борди. Насиба Б. Жумаевдан икки ишлар бошқармаси ходимлари томи-нидан махсус кимёвий ишлов берилган 1 млн. 600 минг сўм пулни олаётганда қўлга олинди.

Қилмиш-қидирмиш, деганларидек бу икки ошқ-мошқ ҳамтоволар қабиҳ иш-лари учун қонуний жазоларини олишти.

Азиз ЗОКИРОВ,
катта лейтенант.

Очилди ОЙНАЗАРОВ,
Сурхондарё виллояти.

БОЛАЛАРНИНГ ЯҚИНЛАРИ БОРМИ?

Тошкент виллояти ИИБ Воёга етмаган-ларга ижтимоий-ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш маркази ходимлари томонидан қаровсиз қолган қуйидаги болалар Ангрэн шаҳри-даги мактаб-интернатга жойлаштирилган.

Павел Андреевич Смутилов. 1997 йилда туғилган.

Иван Курбанович Се-регин. 1999 йилда ту-ғилган.

Табасмум Файрат қизи Комилова. 2002 йилда туғилган.

Равшан Анвар ўғли Усо-монов. 1997 йилда туғил-ган.

Мария Александровна Дермичева. 2004 йилда туғилган.

Юқорида исм-шарифлари кайд этил-ган болаларнинг яқинларидан Ангрэн шаҳар 2/2-даҳасида жойлашган 34-мак-таб-интернат маъмуриятига мурожаат қилишларини сўраймиз.

БЕДАРАК ЙЎҚОЛГАН

Сурхондарё виллояти Денов тумани ИИБ томонидан 1995 йилда туғилган, Денов тумани Узғариш маҳалласида яша-ган **Мухаммад Нурматович Мамасолиев** бедарақ йўқолгани учун қидирилмоқда.

У 2009 йилнинг 25 декабри кўни уйдан чи-қиб кетиб, қайтиб келмаган.

Белгилари: бўйи 155-160 см, сочи қора, қошлари қора, ёйсомон, қиррабуоқ.

Кийимлари: кулранг футболка, қора жемпер, қора трико, оқ кроссовкада бўлган.

Алоҳида белгилари: чан ва ўнг зўнда, қорин қисмида малларанг холи бор.
М. Мамасолиевни кўрган, қаердали-ги ҳақида маълумотга эга фуқаролардан Денов тумани ИИБга ёки ақин орада жойлашган ички ишлар идорасига хабар беришларини сўраймиз.

ШАХСИ АНИҚЛАНМОҚДА

2005 йилнинг 11 ноябрь кўни Зангиота тумани Наврўз кўчаси 4-уй ёнидан Осие миллилатига мансуб, тахминан 50-55 ёшлар-даги эркак кишининг жасади топишган.

Белгилари: бўйи 170 см, сочи қора, лаблари қалин, кулоқлари ўртача, бурни тўғри.

Кийимлари: жигарранг шимда бўлган.

2008 йилнинг 17 июнь кўни Зангиота туманидан ғўтувчи «Тошкент-Термиз» йўлидаги дарахзор ичидан Осие милла-тига мансуб, тахминан 50-60 ёшлардаги эркак кишининг жасади топишган.

Белгилари: бўйи 160 см, сочи қора, оқ оралаган.

Кийимлари: оқ кўйлақ, қора шимда бўлган.

Алоҳида белгилари: мўйлови, соқо-ли бор.

2008 йилнинг 26 февраль кўни Занги-ота туманидаги «Мелибой» фермерлик хўжалиги худудидан оқиб ўтувчи Қорасув каналидан Европа миллатига мансуб, тах-минан 40-45 ёшлардаги эркак кишининг жасади топишган.

Белгилари: бўйи 170 см, сочи қизғиш.

Кийимлари: кўк жинси куртқа, тўқ-кўк рангли жемперда бўлган.

2007 йилнинг 4 ноябрь кўни Зангиота туманидаги марказий касалхонага Осие миллатига мансуб, тахминан 60-65 ёшлар-даги эркак киши олиб келинган. У касал-хонада вафот этган.

Белгилари: бўйи 160-165 см, сочи оқарган, мўйлови бор.

Кийимлари: оқ ҳаворанг кўйлақ, қора шимда бўлган.

2007 йилнинг 22 сентябрь кўни Занги-ота тумани «Хонобод» кишлоқ фуқаролар йўғини худудидан Европа миллатига ман-суб, тахминан 55-60 ёшлардаги эркак ки-шининг жасади топишган.

Белгилари: бўйи 160-165 см, юзи чўзиқроқ, сочи оқарган.

Кийимлари: харбийлар кўйлаги, қора майка, кўк шимда бўлган.

2006 йилнинг 14 январь кўни Зангиота туманидаги Рамадон каналидан эркак ки-шининг чирпанган жасади топишган.

Шахси аниқланётганлар ҳақида бирор маълумотга эга бўлган фуқаролардан Тош-кент виллояти Зангиота тумани ИИБга ёки ақин орада жойлашган ички ишлар идо-расига хабар беришларини сўраймиз.

Гиёҳвандлик – аср вабоси

ФАРҶОДНИНГ «ЖАСОРАТИ»

Мирзаобод туманида яшовчи Р. Фарҳод илгари судланиб, жазо мудадагини ўтаб чиққан. Лекин бундан тегишли хулоса чиқариш ўрнига, осон пул топиш йўлини қидира бошлади. Уйлаб туриб хаёлига келган фикрдан ўзи қувониб кетди. Даладаги овлоқ жой-ларда ўсиб ётган марихуаналарни йиғиб қадокласа-чи? Ҳари-дор топиш муаммоси нима бўлади? Бироз ўйланиб турган, бир таниши эсига тушиб, қўнғил хотиржам тортиди.

У кеч қузда марихуана қидирди. Пишиб етилган ўсимликларни кўндү-зи белгилаб кетиб, тунда кўршапалак-дай дала кезиб йиғиб келди. Ертула-га йиғилган ўсимликларни ҳар тунда олиб чиқиб, пец ёнида қўрипти. Иш-нинг ярмини битирган, уларни халта-ларга жойлашни ўйлади. Бу ишни уйда бажариш хафли. Ички ишлар ходим-лари тез-тез текширув ўтказиб туриб-ди. Шундоқ ҳам назоратда туради.

Нима қиларини билмай боши қотиб, кўчага чиққанда фермер қўшинсини учратиб қолди. Ёзда кўрганди, унинг даласида қийишқ бўлса ҳам, пишиқна чайласа бор эди. Ҳар ҳолда бузилиб кетма-гандир. Тезда бориб хабар олди. Чайла жойида ту-рибди. Атрофдаги пайкалларда кўм-кўк бўғдой майсалари ўсиб ётибди. Ёмғир ёғса изи ҳам билин-май кетади. Энг тинч жой шу ер бўлади.

Кун ботиб, кеч тушганда ертўладаги огуларни қолга жойлаб, чайла томон йўналди. Атрофда ҳеч қим иўк. Ой ёғдусида чайланнинг ичи вришиб ту-рибди. Қопни чайланнинг бир четига жойлади, кейин атрофини ҳар эхти-

молга қарши шох-шабба билан бер-китди. Қилган ишидан ич-ичидан қуво-ниб, мана буни «жасорат дейдилар-дея минғирлаб қўйди. Уйга қайтиб, уяли телефонда эски танишига қўн-ғироқ қилди ва иш юзасидан ахборот берди. Буни эшитган ҳамтового «жа-соратингга балли», деди.

Эртасига тонг сахарда қўни-қўши-лар хали уйқудан уйғонмаган маҳал далага ошқиди. Чайлага етиб ке-либ,

рофни қузатган бўлди. Ҳеч қим йўқлигига ишонч ҳосил қилган, енг шимариб ишга тушиб кет-ди. Барглари елим халталарга жой-лай бошлади. Хаёлида огуларни пул-

лаб, бойиб борарди. Аввалига топган пулни маишатга сарфла-ди, машина олди, кўш хотинли бўлди. Бирга дўкон очиб берди, иккинчисини машинага ўтказиб, қилшоқни айланиб юрибди.

Ҳаёлга берилиб кетганидан чайлага ички ишлар ходимлари келганини ҳам билмай қолди. Нав-батдаги елим халтага оғуни жой-лаб, ўрнидан турди-ю, қотиб қолди. Рўпарада икки нафар ички ишлар ходими турарди.

– Биз пайхоннинг олдини олиш учун далаларни назорат қилаёт-гандик, – деди Мирзаобод тумани ИИБ профилактика инспекто-ри, капитан Зариф Ҳайдаров. – Бугдойзор ўртасидаги чайлада шарпа кўринди. Яқинроқ бор-сак бир киши эгилиб олганча нималардир қиларди. Чай-лагача етиб бордик, аммо у сезмади. Қара-сак, елим халтача-ларга марихуана баргини жойларди.

Ички ишлар хо-димлари халтачалар-га жойланган ўн кило-грамм, яна чайла ор-қасидан тўрт килога яқин ўткир хишли, қўритилган марихуа-на топишти.

Шундай қилиб, Р. Фарҳоднинг «жасорати» чайлада ниҳоясига етди.

Садриддин ШАМСИДИНОВ.
Сирдарё виллояти.

Ичкилик – иллат

Хўжаобод туманида яшовчи Нус-ратилло билан Ҳикматилло ака-ука. Оилалари билан бир ҳовлида яша-шади. Уларнинг мақсадлари ҳам, ҳаракатлари ҳам бир. Шу боис бўлса керак мана шу уйни гуркиратиш, фарзандларининг ўзлари хоҳлаган-дек камол топишлари учун замин яратиш истагида биргаликда ишла-шади. Лекин ораларига шайтон ора-лади-ю, ҳаммаси ўзгача тус олди. Бунга ичкилик сабаб бўлди.

Уша кўни улар уйда ўтириб, қўнғиллари ароқ ичишни туса-б қолди. Ака-укачилик меъёрларини ўзлари билиб-билмай унутиб қўйган йигитлар шу зумдаёқ «шайтон суви-»ни ҳозирлашти. Биргаликда отам-лашти. Вақт алламаҳал бўлганида Ҳикматилло кўчага йўналди.

– Бир кўча айланиб келай, – ака-сига юзланди у. – Уйда ўтиравериб зеркики кетдим. Бахонада ошна-огайиларим билан ҳам учрашаман.

– Утир, – укасининг енгидан тор-ди Нусратилло. – Шу аҳволда кўча-да нима бор? Мана, ўзимиз ҳам би-нойидек ўтирибмиз-ку, қўй, ўша ош-наларингни!

– Кўчага чиқсан нима қилибди? Сиз билан эрталабдан буён биргамиз. Эртага ҳам, индинга ҳам бирга бўла-миз. Улфатларим билан эса кўришиб туришга имконим иўк. Шунинг учун ҳозир улар билан учрашаман.

– Нега тушунмайсан, – уқтирмақ-чи бўлди унга акаси. – Ароқ ичган-сан, бироз кайфинг бор. Бу аҳволда кўчага чиқсанг, бирор киши билан жанжаллашиб қоласан. Ундан кўра, уйда ўтиравер.

– Ие, мени қим деб ўйлаясиз? Оғзина ароқ ичиб маст бўлиб қола-диганлар хилидан эмасман. Қола-верса, жанжаллашиб юрган одамими-дим? Бекордан-бекорга нега жан-жаллашар эканман?

– Э, нега тушунмайсан ахир? Мастликка сендан у гап чиқади, улардан бу гап. Шундай қилиб мо-жаро бошланади-да.

– Мен бундай қилмоқчи эмасдим,

АКАНИ УКАДАН АЙИРГАН АРОҚ

Ароқни «шайтоннинг суви», деб бежиз айтишмас экан. У бор жойда албатта, бир қўнғилсизлик юзага келади.

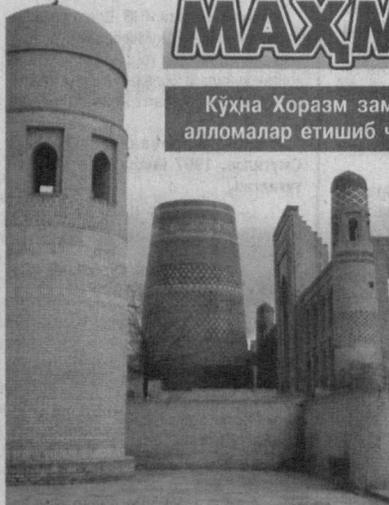

Укаси қулоқ солмади. Кўча томон отланди. Акаси эса уни уйда олиб қо-лоқчи бўлди. Бир у ёққа йўналса, бири бу ёққа тортилади. Қарабсиз-ки, ўртада можаро бошланди. Акаси тушмағур укасини қўнғилсизликдан асрамоқчи эди, бироқ бу ҳолатга ўзи сабабчи бўлиб қолди. Аллақачон кай-фи ошиб қолган ука боягина бўша-тилган шишани сандирди-да, акаси-га ташланди. Нусратилло нима бўлаётганини англомай, бикини-дан олган жароҳати

19 март – Махмуд аз-Замахшарий таваллуд топган кун

МАХМУД АЗ-ЗАМАХШАРИЙ

Кўхна Хоразм заминида жаҳон фани ва маданияти ривожига муносиб ҳисса қўшган кўплаб буюк алломалар етишиб чиққан. Абул Қосим аз-Замахшарий ана шундай улуг сиймолардан биридир.

Алломонинг тўлиқ исми Абул Қосим Махмуд ибн Умар аз-Замахшарий бўлиб, у ҳижрий 467 йил ражаб ойининг 27 кун (1075 йил 19 март) Хоразмнинг Замахшар қишлоғида таваллуд топди.

Қуръон тиловатини намоз ўқиш билан ўтказиб, Замахшардаги бир масжидда имомлик ҳам қилган.
Аз-Замахшарийлар оиласи исломнинг муътадил таълимотига мансуб бўлиб, ёш Махмуднинг дунёқараши мана шу диндор, такводдор отасининг таъсирида шаклланди.

моқчи бўлади. Бироқ ёшлигидан илмга ҳавасманд ўсган Махмуд отасидан ўзини мадрасага ўқишга юборишни сўрайди. Углидаги илмга бўлган зўр иштиёқ ва ҳавасни сезган отаси уни мадрасага беради.

Аз-Замахшарий ҳаёти давомида Марв, Нишопур, Исфаҳон, Шом, Бағдод ва Ҳижозда, икки марта Маккада бўлди. Олим бу ерда илмий ишларини давом эттирди, араб тили грамматикаси ва луғатини ҳамда маҳаллий қабилаларнинг маънавий, маколлари, урф-одатларини чуқур ўрганди.

Бағишлашга, асарлар таълим этишга астойдил қарор қилади.
Аз-Замахшарий ҳаёти давомида Марв, Нишопур, Исфаҳон, Шом, Бағдод ва Ҳижозда, икки марта Маккада бўлди. Олим бу ерда илмий ишларини давом эттирди, араб тили грамматикаси ва луғатини ҳамда маҳаллий қабилаларнинг маънавий, маколлари, урф-одатларини чуқур ўрганди.

Ижодида салмоқли ўрин эгаллайди. Жумладан, араб тили грамматикасига оид «Ал-Муфассал» (1121 йил) номли асарини у Маккада яшаган пайтида, бир ярим йил давомида ёзган.

Аз-Замахшарий адабиёт, тафсири, ҳадиси, фикҳ илмлари бўйича ҳам муқаммал асарлар яратган. Унинг гоятда кенг танилган «Ал-Кашшоф ан ҳақоқиқ ит-танзийл ва уйун ил-ақовийл фи вуҷуҳ ит-таъвийл» («Қуръон ҳақиқатлари ва уни шарҳлаш орқали сўзларни очиш») асари Қуръон тафсирига бағишланган.

Улуғ алломанинг чуқур билими, даҳоси ва фанининг турли соҳаларига оид ўлмас асарлари ҳали у ҳаёт пайтидаёқ бутун мусулмон оламида унга катта шўҳрат келтирган. Алломани чуқур ҳурмат ва меҳр билан «Устоз ул-араб ва-л-ажам» («Араблар ва ғайри араблар устози»), «Фахру Хваразми» («Хоразм фаҳри») каби шарафли номлар билан атаганлар.

МУНАЖЖИМЛАР БАШОРАТИ

Юлдузлар ҳафтанинг биринчи ярмини дам олиш ва куч-қувват тўллаш учун қулай келишидан дарак берапти. Ташқи оламдаги фаолиятни кучайтирмасдан, ички туйғуларга ҳам қулоқ тутиш лозим.

СИГИР

Ҳафтанинг биринчи ярми ноодатий, қизиқарли бўлиши кутилляпти. Айримлар астрология, компьютер, замонавий технологияларни ўрганишга қизиқиши мумкин.

ЭГИЗАКЛАР

Мақсад ва ҳаракатлар қисман ёки умуман ўзгариши мумкин. Яна бир томони янги истиқболли режа ва лойиҳалар тузишга эришасиз.

КИСКИЧБАКА

Ҳаётингизда содир бўладиган бир воқеа сабаб дунёқарашингизда сезиларли ўзгариш бўлиши кутилмоқда.

АРСЛОН

Юлдузлар ҳафтанинг биринчи ярми нисбатан омадли келмаслигидан дарак берапти. Бундан қўнғилини туширмасдан мақсад сари дадил ҳаракат қилиш лозим бўлади.

БОШОҚ

Ўзаро муносабатларда қўтилмаган сюрпризлар келтирадиган ҳафта бўлиши мумкин. Шерингиздан истаган нарсани олиш имкони бўлади.

ТАРОЗИ

Юлдузларнинг хабар беришича ишда қўтилмаган ишлар, қўнғилини вазифангизда ўзгариш бўлиши мумкин.

ЧАЁН

Ижодий имкониятларни ишга солиб, янги қирраларни намоян этишга ҳафтанинг биринчи ярмида қизиқиши маслаҳат берамиз.

ЁЙ

Хонадонингизда қўтилмаган воқеалар, сюрпризлар бўлишига тайёр туринг. Турар жой ёки яшаш шартотида ўзгариш бўлиши эҳтимолдан холи эмас.

ТОҒ ЭЧКИСИ

Ҳафтанинг биринчи ярми қизиқарли аниқликлар ва хабарларга бой бўлади. Зияли, зўк-қокишлар билан учрашиб мароқли суҳбат қилиш имконига эга бўлиш эҳтимоли бор.

ҚОВГА

Юлдузлар ҳафтанинг биринчи ярмида пул, моддий бойликлар билан боғлиқ қўтилмаган воқеалар бўлиши мумкинлигидан огоҳлантирмоқда.

БАЛИҚ

Ҳар бир ишда эркин ва мустақил бўлишга интилиш кучайиши мумкин. Сизни тан олишлари, алоҳида шахс эканлигингизни билишларини истасангиз ўзлгингизни намоян этишга тўри келади.

ЎРИК ГУЛЛАГАНДА

Деразамининг олдида бир туп ўрик оппоқ бўлиб гуллади...

Новдаларни безаб гунчалар Тонгда айтди ҳаёт отини, Ва шаббодда қурғур илк саҳар Олиб кетди гулнинг тотини.

Ҳар баҳорда шу бўлар такрор, Ҳар баҳор ҳам шундай ўтади. Қанча тиришсам ҳам у беор Еллар мени алдиб кетади.

Майли дейман ва қилмайман гап, Ҳаёлимни гулда ўдайман; Ҳар баҳорга чиққанда яккаш, Бахтим борми, дея сўрайман.

Юлларимни сийлаб, сийлаб, Бахтинг бор, деб эсади еллар. Этган каби гўё бир талаб, Бахтинг бор, деб қушлар чийиллар.

Ҳамма нарса мени қаршилар, Ҳар бир куртак менга сўйлар роз. Мен юрсанда боғларга тўлар Фақат бахтни мақмага овоз:

«Мана сенга олам-олам гул, Этагингга сиққанча ол, Бунда тола ҳар нарсадан мўл, То ўлғунча шу ўлкада қол.

Умрида ҳеч гул қўрмай йиғлаб Утганларнинг ҳаққи ҳам сенда. Ҳар баҳорини йиғлаб қаршилаб Кетганларнинг ҳаққи ҳам сенда...»

Деразамининг олдида бир туп ўрик оппоқ бўлиб гуллади...

Ҳамид ОЛИМЖОН.

ЭЪЛОН *** ЭЪЛОН *** ЭЪЛОН
Ўзбекистон Республикаси ИИВ
Ёнғин хавфсизлиги олий техник мактаби
Ёнғин хавфсизлиги мутахассислигининг ихтисослик фанлари ҳамда Гидравлика, Амалий механика, Чизма геометрия ва муҳандислик графикаси, Менежмент, Биринчи тиббий ёрдам фанлари бўйича
ЎҚИТУВЧИ ЛАВОЗИМИГА
ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ.

ЭЪЛОН *** ЭЪЛОН *** ЭЪЛОН
Ўзбекистон Республикаси ИИВ ППХ ва ЖТСББ Хорижий давлатлар дипломатик ваколатхоналарини кўриқлашни таъминлаш бўйича алоҳида милиция батальони-га 18 ёшдан 30 ёшгача бўлган, бўйи 175 см.дан кам бўлмаган, Қуролли Кучлар сафида хизмат ўтаб келган, камида ўрта маълумотга эга бўлган, соғлом, Тошкент шаҳри, Тошкент вилоятининг Зангиота, Янгийўл, Тошкент, Қибрай ва Ўртачирчиқ туманларида мўқим яшаш жойига эга бўлган шахслар танлов асосида ишга қабул қилинади.

DIQQAT, TEST!
TARIX FANIDAN TESTLAR
(Davomi. Boshlanishi o'tgan sonlarda).
195. Xufuning balandligi necha metr?
196. Piramidaning har bir tosh bloki necha tonnadan og'irroq va ular qancha tosh bloklardan ortiq?
197. Fir'avning jasadi nimalarga solingan?
198. Nimalarning ichi unujotlar va qarq'ishlardan iborat bitiklar bilan qoplangan?
199. Yirik piramidalar kamida necha yilda qurilgan?
200. Piramidalarni kimlar qo'riqlagan?
201. Qaysi davrdan boshlab piramidalar qurmay qo'yishdi?
202. Qaysi fir'avning maqbarasi eng mashhur maqbara hisoblanadi?
203. Misrliklarning fikricha, kim marhumlar sultanatida sud qiladi?
204. Tarozining bir pallasiga marhumning yuragi, ikkinchi pallasiga ... qo'yiladi?
205. Mumiyolash necha kun davom etadi?
206. Qumursqalar orasida qaysi hashorat alohida etiborga ega bo'lgan?
207. Bastet qaysi hayvon qiyofasida va qanday ilohga?
208. Misrliklar yozuvdan nimalarni yozishda foydalanishgan?
209. Misrliklar o'z yozuvini nima deb atashgan?
210. Yunonlar misr yozuvlarini nima deb atashgan va ularning soni nechta bo'lgan?

AVVALGI SONDA BERILGAN TEST SAVOLLARINING JAVOBLARI:
161 - a, 162 - a, 163 - a, 164 - b, 165 - c, 166 - c, 167 - c, 168 - b, 169 - d, 170 - a, 171 - d, 172 - a, 173 - a, 174 - b, 175 - b, 176 - c, 177 - c, 178 - d, 179 - b, 180 - d, 181 - a, 182 - a, 183 - b, 184 - d, 185 - c, 186 - a, 187 - c, 188 - c, 189 - b, 190 - c, 191 - c, 192 - d, 193 - a, 194 - a.